

Szerkesztőség, kiadóháza és nyomda: Bul. Reș. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rovációs nyomása: Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évesre 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej, Külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint

XLV. évfolyam, 282. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1930. december 11

Tizezer lej

A pénzügyminiszter szerencsétlen tervéről, mely az utlevélek illetékét tizezer lejre óhajtja emelni, néhány nappal ezelőtt kifejtettük véleményünket. A közönségnek annyira eleven hasába vág ez a retrográd törekvés, hogy célszerűnek láttunk megszólaltatni ez ügyben egy közismert szakembert.

Tizezer lejre akarja Popovici pénzügyminiszter az utlevél-illetéket felemelni és ezzel akarja Románia pénzügyének kátyúba rekedt szekerét kiemelni. Meggondolatlanul, számítás nélkül, csak úgy ötletszerűen, vagy lázalmában kitalált módon odaveti ezt a hatalmas és a mai viszonyok között meg nem kereshető összeget.

Ezt a hatalmas illetéket tényleg csak azok fizethetik meg, akik abban a módban vannak, hogy a sok jótól és ingyen falatoktól tulterhelt gyomrukát Karlsbadban kell helyrehozni, vagy azok, akik a Riviéra napsütésében igyekeznek lesülni és akik ott kártyázva panaszkodnak az otthoni nehéz viszonyokról.

A pénzügyminiszter ur számításon kívül hagyja azt a körülményt, hogy a sok százezer utlevélkérvényező közül csak 10 százalék az, amely az ilyen magas illeték fizetésére képes és 90 százalék a kismember, a középosztály tagjai, akik között sok-sok ezer olyan szegény özvegyasszony, vagy nyugdíjas van, aki nagy nehezen tette eddig is össze a három, vagy hat hónapos utlevél költségeit, hogy elmehesse külföldön lakó gyermekéhez.

Elfelejtkezik a miniszter arról a sok ezer köz- és magántisztviselőről, akiknek fizetését mindenféle szépségszavakkal redukálni igyekeznek, akik egy évi robot után, keservesen összerakott, maguk és családjuktól elvont lejeikkel igyekeznek hozzátartozóikhoz és így az ott eltöltött két vagy három hét alatt megspórolt itteni kiadás valahogyan kiegyenlíti a költségeket. Csodálatos, hogy minden vonalon a fizetések redukálásáról, az egyéni jövedelmek csökkentéséről, az élet olcsóbbá tevéséről beszélnek, de a portót, bélyegilletéket, irát, adót, utlevélilletéket emelik.

A tizezer lejes illeték bevezetése nem más, mint Erdély és Bánát lakóinak internálása, amelynek a vesztes fél mégis csak az állami Jész. Tizezerszeresen többet veszít a révenmint amennyit nyer a vámon. Az aradi két prefektúra 1930. évben 7300 darab utlevélet állított ki a mai napig és ezen mennyiség 85 százalékát a kismemberek, a középosztály tagjai teszik. Bármilyen utlevélhez, tekintet nélkül az érvényesség határidejére, a büntetlenségi, törvényszéki, katonai, állampolgársági, személyazonossági, keresztlevél, házassági levél s egyéb iratok bélyegéért, taksáért, az állam hatalmas összegeket vet be. Hiszen egy egyéves utlevélnél 1020, félévesnél 760 és negyedévesnél 585 lejt tesz ki ezek összege. E nagy bevétel sok ezer tisztviselő fizetését jelentette. Ez az állami jövedelmi alap 90 százalékban megszűnne. Hozzájárulna a CFR óriási károsodása, mert a romániai vasutak a külföldre olyan üresen szaladnának ki, mintha pesti vidéken haladnának keresztül a kocsik.

Európaszerinti furdó tény, a külföldi utazási vállalatok, furdók és egyéb intézmények megállapították, hogy egy egyéves román utlevél többbe kerül, mint tíz külföldi államban kiadott hasonló utlevélilletéke. Magyarországon 1.60 pengő, tehát 48 lej a díja egy egyéves utlevélnek, szegényjogon 80 fillér, tehát 24 lej, hozzá szükséges a lakbizonylat. Ausztriában 120—160 lejért öt éves utlevélet kap a kérvényező. Németországban 3 éves utlevél díja 140 lej, Franciaországban egyéves utlevélért 80 lejt, míg Olaszországban 60 lejt fizetnek és nem szükséges hozzá a mellékigazolványok tömege. Nálunk ellenben az utlevél-iratok megszerzése egy csomó költséget és

Nemzetközi botránnyá dagad a csehszlovák népszámlálás ügye

Hogyan hamisítja meg Csehszlovákia a magyarság számarányát? — Angol lap támadása a Népszövetség ellen

Prágából jelentik: A Prágai Magyar Hirlap, valamint számos ellenzéki cseh és tót lap beszámol azokról a sorozatos botránnyokról, amelyek a cseh népszámlálással kapcsolatban az Erdőskárpátokban és a Felvidéken történtek, a mikor a zsidó magyarokat mindenképpen arra igyekeztek rávenni, hogy zsidó nemzetiségűnek vallják magukat, ne pedig magyarnak.

Londonból jelentik: A Daily Mail részletesen ismerteti a csehszlovák népszámlálás anomáliáit és kiemeli, hogy *Európa politikai körében komoly nyugtalanság észlelhető a cseh népszámlálás és annak esetleges következményei miatt.* Ha a népszámlálást hivatalos nyomás mellett tartják meg, — írja a lap — akkor valószínű, hogy meghamisítják a kisebbségek arányszámát. A Daily Mail vezércikkében, a

melynek „Csehszlovák örökség” a címe, a következőket írja:

— A csehszlovák népszámlálásban a Népszövetség egy újabb kudarcának tanújelét látjuk, mert a Népszövetség vállalta annak ellenőrzését, hogy az új államokba bekebelezett kisebbségek méltányos elbánásban fognak részesülni. Az incidenst bizonyítja, hogy a csehszlovák népszámlálás magukon viselik a rosszhiszeműség bélyegét, mert a cseh kormány a népszámlálást úgy rendelte, hogy megakadályozta a kisebbségek szabad véleménynyilvánítását s így az arányszámokat minimálisan 20 százalékkal lerontotta. Bizonyos, hogy a cseh kormány ezeket a hamis adatokat a legnagyobb hűhóval fogja világgá kürtölni. Mi értelme van tehát egy olyan Népszövetségnek, amely megengedi, hogy ilyen módon fittyet hányjanak neki.

Kizárták Argetoianut a liberális pártból

A párt mai ülése — „Argetoianu külön utakon jár” — Bratianu György egyik hívét is kizárták

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtti Bratianu Vintila elnökelete alatt a liberális párt végrehajtó bizottsága ülést tartott. Bratianu Vintila hosszú exorzéban világította meg a politikai helyzetet. Kifejtette, hogy a liberális-párt hű marad tradicionális politikájához és ha vannak is olyanok, akik ellágyják a pártot, az nem ingathatja meg annak egységét. Kitér az Argetoianu esetre is.

Argetoianu már hosszabb ideje külön utakon jár — mondotta Bratianu Vintila — és nyilvánosan olyan kijelentéseket tett, melyek

nem egyeztetők össze a liberális-párt politikájával.

Az elnök beszéde után többen javasolják, hogy zárják ki Argetoianut a pártból. Erre aztán Bratianu Vintila kimondotta, hogy a *párthűség megszegése és a párt álláspontjával való összeférhetlenség miatt nem tekinti többé Argetoianut a liberális-párt tagjának.* A határozatot kommuniké formájában elküldték az összes bucaresti-i lapoknak. Ugyanezen az ülésen kizárták a párt kebeléből Valjeant, Bratianu György pártjának egyik oszlopos tagját is.

LAVAL megalakítja kormányát

dacára annak, hogy a radikálisok nem támogatják — Megoldatlan még a francia kormányválság

Párisból jelentik: A radikális párt megbízottai ma közölték Laval — deznált miniszterelnökkel, hogy a párt nem hajlandó olyan kormányban résztvenni, vagy azt támogatni, amelyben Tardieu is helyet foglal. Laval abban reménykedik, hogy ha a képviselőházban nem is számíthat a radikálisok támogatására, azt a szenátusban sikerül szélesebb alapokra fektetnie, mert több olyan radikális szenátortól kapott erre vonatkozóan ígéretet, akik nem tagjai a radikális szervezetnek. Kijelentette, hogy kormányalakítását minden körülmények között keresztülviszi és semmi körülmények között nem lép vissza. Ma több politikussal tárgyalt, elsősorban Briand-al, utána Herriot-val, a radikálisok vezérével. Délben újra látogatást tett Doumer-

gue-nél, akinek beszámolt tárgyalásairól. Párisból jelentik: Lavale szenátor, a deznált miniszterelnök, ma délen az Elysée-ben jelentést tett a köztársasági elnöknek megbízása eredményéről. Herriot közvetítésével tárgyalt a radikálisokkal, akiknek a pénzügyi-tengerészeti, földmívelési és gyarmatügyi tarcákat ajánlotta fel. Ezután a radikális párt ülést tartott, amelyen kimondták, hogy készek olyan kormány támogatására, amely magáévá teszi a pártnak a világi oktatásra, az adóztatásra és a béke kérdésre vonatkozó programját. Így a koncentráció meghiúsult és Lavale a radikális párt támogatására nem számíthat. Ennek tudomásulvétele után felkereste Poincaré-t, aki bátorította Lavalet, hogy vállalja a kormányalakítást.

még nagyobb kálváriát jelent, amely minden utlevélkérvényező esetén megismétlődik.

Erdély és Bánát képviselőit a választók azért küldik a parlamentbe, hogy érdekeiket képviseljék és a képviselő urak — tisztelet a kivételnek — szavazógép módjára dolgoznak. Romániában még alig vágott úgy az elevenébe valami a nagyközönségnek, mint ez a szerencsétlen utlevélilletékemelési tervzet. A kép-

viselőknél minden erejükkel oda kell hatni, hogy ez megakadályoztassék. Fgynegyed vaggon buzát akarnak egy utlevélilletékért. Ha a miniszter urak nyilatkozataikban a külföldi, a nyugati szellem meghonosítását ígérik és akariák, akkor vegyenek példát a nyugati államok utlevél-áraitól és ne züllessék le ilyen rendeletekkel Románia niveljét, ázsiai színvonalra. Künstler Audor.

A MAI NAPTÓL KEZDVE Nagylak el van zárva a világtól

A középkor furcsasága Aradmegyében — A járatlan utak miatt beszűntették a forgalmat — Sztrájkba léptek az autobuszok és az autótaxik

Az aradmegyei utak szinte már legendás hírűvé vált rosszasága és járhatatlansága ma érdekes és rendkívüli eseményt provokált. Ezekről az utakról nem egyszer emlékezett meg az *Aradi Közlöny* és annakidején kimutattuk azt, hogy mennyit fizet rá az a fuvaros, vagy szállító, aki az aradmegyei utakon akarja forgalmát autójával lebonyolítani. Az összes aradmegyei utak közül talán legnagyobb hírhedségnek örvend az, amelyik Aradot Nagylakkal köti össze. Ezen az utona személyszállítást a Mechanika r.-t. bonyolítja le.

A mai napon, mintegy a járhatatlan utak elleni tiltakozásként az összes nagylaki autobuszok, autótaxik, melyek Nagylak és Pécska, illetve Arad között a személyi fuvarozást végzik, sztrájkba léptek. Hogy meddig fog tartani a sztrájk, egyelőre nem lehet tudni, de megállapítható az a furcsa tény, hogy a mai naptól

Nagylak el van zárva a világtól. A közlekedést csak a Pécskaiig való kocsikázással lehet lebonyolítani. A Mechanika r.-t.-nak egyik fő részvényese az Ablonczy- és Bustin-cég, ezért felvilágosításért ennek a cégnek egyik beltagjához fordultunk, aki a következőket jelentette ki:

— A mi álláspontunk még több, mint egy félévvel ezelőtt az volt, hogy szüntessék be a vállalatot, mivel az a rossz utak következtében egyre deficittel dolgozik. A rossz utakhoz hozzájárult még az is, hogy az állam, mely díjat szed a levelek és csomagok szállításáért, azt követeli tőlünk, hogy mi ugyanazt a munkát díjtalanul végezzük. A sztrájk ügyében bővebbet nem mondhatok, mivel arról én sem kaptam még részletes értesítést. Megállapíthatjuk, hogy a sztrájknak egyelőre demonstratív jellege van, de véleményem szerint nem valószínű, hogy éppen a rossz utak következtében a vállalat be fogja szüntetni működését.

60 millió dollár van utban Románia felé!

Pacuraru Brutus kamarai vezértilkár nyilatkozata szerint a kormány perfektualta kölcsöntárgyalásait a Blair-csoporttal — Mit köszönhet az ország kereskedőtársadalma az aradi iparkamara kezdeményezésének?

A munkaügyi miniszter megengedte, hogy december 22—24. napjain a déli ebédszünetben és az esti zárórán túl is nyitva tarthassák üzleteiket a kereskedők

A bucaresti-i *Kereskedelmi és Iparkamara Országos Szövetsége*, aradi kezdeményezésre nagyjelentőségű határozatokat hozott, amelyek a karácsonyi ünnepek előtt az ország kereskedőtársadalmát illetik legelső sorban, mivel üzleti érdekeiket érinti. Bucurestiből ma érkezett haza *Pacuraru Brutus*, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara agilis főtitkára, aki munkatársunk érdeklődésére a legújabb bucaresti-i gazdasági vonatkozású eseményekről az alábbiakban nyilatkozott:

Ha vanmillió dollár kerül újra az országba

— Elsősorban is egy országos jellegű szenczióról adhatok hírt, — mondotta munkatársunknak *Pacuraru* főtitkár — amelynek a gazdasági jelentősége minden valószínűség szerint az egész ország gazdasági helyzetére előnyösen fog kihatni. Arról van szó, hogy

a kormány 60 millió dolláros külföldi kölcsönt kötött le a Blair-pénzcsoporttal. A kölcsön-tárgyalásokat már teljesen befejezték, a 60 millió dollár véglegesen lekötöttnek tekinthető.

A kölcsön feltételei minden eddigi kölcsönünk-nél előnyösebbek, olyannyira, hogy különösebb teher nem hárul a lekötése által az ország jelenlegi gazdasági tényezőire. Értesülésem szerint — mondotta a kamarai vezértilkár, — a kormány a 60 millió dollárt elsősorban is a Mezőgazdasági Hitelintézet felállítására fordítja, hogy ezáltal energikusan lendítse előre a termelők jelenlegi gazdasági helyzetét. Másodsorban jelentékeny összegeket készült a kormány másfajta, régi intézmények beruházására fordítani. Így kerül elsősorban sor a CFR organizációjára is, melynek fejlesztésére és modernebbé tételére ugyancsak több milliót irányoznak elő.

Mikor tarthatnak nyitva az üzletek — karácsony előtt...?

— Ami az ország kereskedőtársadalmát egyelőre még intenzívebben érinti, — hiszen a karácsonyi vásár napjai egyre közelednek — örömmel jelenthetem ki, hogy az aradi *Kereskedelmi és Iparkamara* kezdeményezését, a melyet én képviseltem a Kamarák Országos Szövetségénél, *Hatigeanu* Emil dr. munkaügyi miniszter ur is megértő módon honorálta. A munkaügyi miniszter hozzájárult azon javasla-

tunkhoz, hogy a közeledő karácsonyi forgalom-növekedésre való tekintettel

a kereskedők december 22., 23. és 24. napjain a kötelező ebédszünet ideje alatt is nyitva tarthassák üzleteiket,

valamint megengedte azt is, hogy a fenti napokon az esti zárórán túl még egy órával később csukhassák le üzleteiket. A miniszter ur megértő magatartása számunkra kettős örömet is jelent, mert hiszen az aradi kamara kezdeményezésének következtében jutott az egész ország kereskedőtársadalma a rendkívüli karácsonyi árusítási feltételekhez.

A bankok is tovább dolgozhatnak

— Ugyancsak a munkaügyi miniszterium megértő feljegyzésére vall az a miniszteri rendelkezés, amely a pénzügyi intézetek évvégi zárlati munkálatait előreláthatólag jelentős mértékben fogja megkönnyíteni. Arról van szó, hogy a

Hamis bukás, hűtlen kezelés és csalás miatt emel vádat az ügyészség a temesvári Szerb Takarékpénztár tizenkét vezetője ellen

A fővádlottak Rajna-Rosenthal és Hauska volt igazgatók

Az utóbbi esztendő tömeges bankbukása folytán már szinte feledésbe került a temesvári Szerb Takarékpénztár ügye. A pénzügyi intézet csődjét a bünyádi feljelentések özőne követte, majd a vállalat igazgatója *Rajna-Rosenthal* a hitelezők zaklatása elől külföldre szökött. A Szerb Takarékpénztár ügye most újra aktuális lett: A temesvári ügyészség ugyanis tegnap elkészült a Szerb Takarékpénztár vezetői ellen emelt vádirattal és azt a vizsgálóbíróhoz tette át. A vádirat husz gépirásos ívre terjedt és abban a takarékpénztár tizenkét vezetője ellen emelt vádat az ügyészség, hamis bukás, hűtlen kezelés, csalás, okirathamisítás és hasonló büncselekmények miatt.

A Szerb Takarékpénztár ügyében beérkezett feljelentéseket egy doszárbán kezelik, amely több mint 2000 oldalas. A doszárbau főleg *Rajna-Rosenthal* és *Hauska* nevezik

Az Ekcéma

Ha ekcémától vagy más bőrbetegségtől szenved, rendeljen egy doboz Cadum-kenőcsöt, mely azonnal megszünteti a viszketésgéget és megnyugtató hatással bír a bőr-ingerékenységre és daganásra. A Cadum-kenőcs éppen olyan hatásos a pattanások, furunkulus, vérkeles, kiütések, aranyér, viszketésgéget, pörpörés, kérgesedés, tályog, vágások, rovarcsípések ellen is.

miniszter hivatalosan engedélyt adott a bankoknak és a pénzügyi intézeteknek arra, hogy a hivatalos munkaidőn túl is dolgozhassanak, december hó 15-ikétől január 20-ig, a szombat délutáni és a vasárnapi rendes munkaszüneti idők kivételével. A miniszteri rendelkezés módot kíván adni arra, hogy a pénzügyi intézetek minél előbb befejezhessék a szokásos évről évre munkájukat és tulesve az adminisztratív munka szokott nehézségein, mielőbb akadálytalanul állhassanak a nagyközönség, az ipar és a kereskedelem hitelgényeinek rendelkezésére.

Pacuraru vezértilkár ezzel fejezte be valóban szenzációs számba menő nyilatkozatát. A már perfektualt új 60 millió dolláros Blair-féle kölcsön országos jelentőségét főlegesen külön is hangsúlyoztuk a pénzügyi intézetben sonyvedő mezőgazdaságunk ezértele szempontjaiból, a melyek a Mezőgazdasági Hitelintézet tényleges felállítása révén tavaszig minden bizomnyal kiküszöbölődnek az ország közgazdasági életéből. Ha mezőgazdasági hitelproblémáink megoldást nyernek, fellelegzik utána a kereskedelem és az ipar is. Ami pedig az egész ország kereskedőtársadalmát illető rendkívüli miniszteriális intézkedéseket illeti, — amelyekről ugyancsak *Pacuraru Brutus* kamarai vezértilkár hozott hírt legelőször és így az egész országban mi adhatunk elsőnek hírt róla — amikor reméljük, hogy a kivételes árusítási engedély valóban fokozni fogja a kereskedők karácsonyi vásárlásnak várható bevételeit, megelégedéssel beszélünk le, hogy ezuttal is az aradi *Kereskedelmi és Iparkamara* kezdeményezése juttatta hivatalos kedvezményekhez az egész ország kereskedőtársadalmát.

Hamis bukás, hűtlen kezelés és csalás miatt emel vádat az ügyészség a temesvári Szerb Takarékpénztár tizenkét vezetője ellen

A fővádlottak Rajna-Rosenthal és Hauska volt igazgatók

meg bünösnek a feljelentők, akik között soló betétes, de rengeteg nagykereskedő is van. A vizsgálóbíró kijelentette, hogy a vádirat áttanulmányozása, a feljelentések és a bizonyítékok összehasonlítása és a végleges vádirat elkészítése legalább nyolc napig fog tartani. Nincs kizárva az sem, hogy a tizenkét vádlott közül a vizsgálóbíró egyesek ellen megszünteti az eljárást, viszont másokat helyeznek vád alá, sőt az sincs kizárva, hogy utólagos letartóztatásokra is sor kerül. A vizsgálóbíró kijelentése szerint a külföldön tartózkodó vádlottak hazahozatalára megteszik a szükséges diplomáciai lépéseket.

SZENZÁCIÓS CIKKEK,

színes riportok, képek és rajzok tarkítják az ARADI KÖZLÖNY vaskos tartalmu, rendkívül érdekes karácsonyi számát.

Goldis László üdvözlő Barabás Bélát

Meleghangu levél a magyarság vezéréhez — A miniszter utal a magyar faj erényeire és jogos érdekeire

Barabás Béla dr. az erdélyi magyarság vezérének 75-ik születésnapja politikai eseményé magasodik. A mai napon Goldis László volt kultuszminiszter meleghangu és jelentőségében is széles körben figyelmet érdemlő üdvözlő levelet intézett az ünnepeltéhez. A levél nem csupán Barabás Béla dr. közéleti erényeit emeli ki, hanem hangsúlyozza a magyar faj kiválóságait és utal a romániai magyarság jogos

érdekeire. Goldis László levele egyébként így hangzik:

— *Tisztelt Barátom! Szép, nemes és munkás életed 75-ik évének betöltése alkalmából fogadd őszinte, szívből eredő, szeretetteljes szerencsekívánatomat. Adjon az Isten erőt és egészséget, hogy még számos éveken át szolgálhassd szeretettel román hazánkat és abban, a Te erényekben bővelkedő magyar fajodnak jogos, méltányos és igazságos érdekeit. Baráti szeretettel, híved: Goldis László.*

„Egyes politikai kalandorok a diktatura eszméjét propagálják“

Eles támadás a kamarában a diktatura hívei ellen — Egy magyar-párti képviselő feltűnést keltező beszéde a nyugdíjasok és esküt nem tettek érdekében —

Az Averescu-párt érdekes ülése

Bucurestiből jelentik: A kamara mai ülésén elsőnek Rosenberg besszarábiai képviselő szólalt fel. A képviselő kérdést intézett a hadügyminiszterhez aziránt, hogyan történhetik meg, hogy Besszarábiában 50 éves egyéneket is bevonulhatnak és különösen olyanokat, akiknek az állampolgársága rendezetlen.

A nyugdíjas-nyomor

Bogos (besszarábiai) cáfolja a besszarábiai helyzetről elterjedt riasztó híreket és kijelenti, hogy azok nem felelnek meg a valóságnak. Ezután a felirati vitára térnek át, melyen elsőnek Hegedüs Nándor, magyar-párti képviselő szólalt fel. Hegedüs, beszédében a nyugdíjügyekre tér ki. Kifejti, hogy mennyire növekvőben van a nyugdíjas-nyomor és ismerteti a nyugdíjasok tarthatatlan helyzetét. Kijelenti, hogy a kormány részéről eddig már számos ígéret hangzott el, azonban mindezek ellenére semmi sem történt a nyugdíjasok helyzetének javítása érdekében. Kifejti, hogy különösen az erdélyiek azok, akiknek helyzete tarthatatlan. Ezután pedig az esküt nem tett tisztviselők ügyét világítja meg.

— Meg kell, hogy cáfoljam, — mondja — hogy az államnak eddig 500 millióba került az esküt nem tett tisztviselők ügyének rendezése. A legtöbb közülük mindezt nem is kaptak nyugdíjat és az összeg, melyet erre a célra már kiadtak, meg sem közelíti az 500 milliót.

Védelmébe veszi Boila Romulust, a nyugdíjközpont igazgatóját, megállapítja, hogy Boila csak kötelességének teit eleget és csak a nemzeti-parasztpárt programja szerint haladt. Ettől eltekintve, az esküt nem tett tisztviselők értékes elemek és hasznos polgárai lehetnek az államnak. Követeli, hogy rendezzék végre a nyugdíjkérdést, követeli a nyugdíjak egységsítését és azoknak a kellő nivóra való felemelését.

Személyi szempontok a politikában

Hegedüs után Stanciu, kormánypárti beszélt. Kifejti, hogy a politikai életet meg kell tisztítani, mert tulajdonképpen ez a jelenlegi kerékkötője az ország kulturális és gazdasági előhaladásának. A politikai élet vezetőit nem ideológiák és ideálok, hanem személyi szempontok vezéreltik. Megemlíti, hogy a fizetések redukcióját leginkább a kistisztviselők fogják megérinteni. Tény az, hogy a parlamenti életnek vannak egyes hiányosságai, melyeket azonban nagyon könnyen ki lehet korrigálni.

— Nincs igazuk tehát azoknak, — akik azt mondják, hogy a jelenlegi parlamentarizmus juttatta abba a súlyos helyzetbe az országot, ahol most van. Itt nálunk a demokráciának kell hatalomra kerülni. Igaz, hogy nálunk szaporodna a diktatura hívei és hogy vannak egyes kalandor-politikusok, akik a diktatura eszméjét propagálják...

— Ezek azok: — szól közbe Mirto — akik egyetlen politikai pártban sem tudnak elhelyezkedni.

Mirescu szociáldemokrata képviselő szóval fel ezután, aki hibáztatja a kormány eddigi politikáját. Kérhoztatja, hogy akkor, amikor a hadügyminisztérium költségvetését tetemesen emelik, a munkaügyi minisztérium költségvetésének redukcióját kell szenvednie.

A néppárt megjelenik a parlamentben

Bucurestiből jelentik: Az Averescu-párt végrehajtó-bizottsága ma ülést tartott. Az ülésen Averescu marsall tartott exozét, melyben kifejtette, hogy akkor, amikor az uralkodó felhívja az egyes politikai pártok vezéréit, hogy térjenek vissza a parlamentbe, kihallgatást kért a királytól, hogy kifejtse előtte azokat az okokat, amelyek az Averescu-pártot arra késztették, hogy elhagyja a parlamentet. A néppárt annak idején azért vonult ki a parlamentből, mert alkotmányellenesnek tartotta a közigazgatásai reformot. Ez a törvény még ma is érvényben van, így tehát a párt nem mohet a parlamentbe vissza.

Averescu után Goga, Mitilem és mások beszéltek, majd pedig úgy döntöttek, hogy a néppárt mégis megjelenik a parlamentben és költségvetési vita során deklarációt olvas fel. A deklarációban ki fogják fejteni, hogy a költségvetés nem őszinte és hogy a kormánynak nem volt elég ereje ahhoz, hogy a kellő és szükséges megakarításokat végrehajtsa.

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezett egy arad-megyei malomtulajdonost, aki elajándékozta vagyonát, hogy kijátsza hitelezőjét —

Holnap dönt az ügyészség Lukács István ügyében

Bonyolult ügyben dönt holnap az aradi királyi ügyészség. Lukács István székási malomtulajdonos, aki körülbelül három hete van vizsgálati fogságban, hitelezési csalással és közokirathamisítással vádolva, kérvényt nyújtott be, amelyben szabadlábra helyezését kérte kaució ellenében. Tízezer lej kauciót ajánlott fel, azonban a vizsgálatot vezető Ludosan vizsgálóbíró az összeget 20.000 lejre emelte fel és ennek ellenében helyt adott a szabadlábra helyezési kérelemnek. Az ügy átkerült az ügyészséghez, amely holnap dönt, megfelelő-e a vizsgálóbírói döntést.

A fogságban levő malomtulajdonos érdekesen bonyolult ügye még 1928-ban kezdődött, amikor megvásárolta a Polgári Takarékpénztár Szemlakon levő malomát 900.000 lejért. Ebből 400.000 lejt fizetett le és kötelezte magát arra, hogy a hátralékot rövid időn belül megfizeti, amikor el tudja adni Székáson levő malomát. A malom hamarosan tűz következtében leégett és akkoriban vizsgálat is folyt Lukács ellen, akit azzal vádoltak, hogy öngyújtogatást követett el. Bizonyítékok hiányában azonban a vizsgálatot megszüntették a malomtulajdonos ellen.

Szülők, figyelme! Külföldön tanuló diákoknak ötven százalékos utazási mérséklést nyújtunk. „Dacia“ Sándor Ferenc hivatalos menetjegy és vízumiroda.

Meghalt Pályi Ede dr.,

a régi magyar újságírói generáció egyik legszámottevőbb tagja

Budapestről jelentik: A magyar újságírásnak nagy halottja van. A régi generáció egyik legszámottevőbb tagja: dr. Pályi Ede ma reggel hat órakor a Korányi-klinikán hosszas szenvedés után elhunyt. Hatvanöt évet élt és az előrehaladott korban levő publicista már régebben súlyos gyomor- és májbántalmakban szenvedett. Betegsége az utóbbi napokban annyira elhatalmasodott, hogy be kellett szállítani a Korányi-klinikára, ahol műtétet hajtottak végre rajta. Két évvel ezelőtt egy alkalommal már megoperálták s akkor jobban is lett. Az éjszaka állapota válságosra fordult és hajnalban szenvedéseitől megváltotta a halál.

Ebben az esztendőben ünnepelte volna meg újságírói működésének 50 esztendő jubileumát. Ugyyszólván gyermekkorában, már 15-ik életévében kezdett el újságot írni, szülővárosában: Miskolcon. Lassanként a vidéki magyar újságírásból a fővárosba került, ahol hamarosan ismertnevű tagja lett a budapesti zsurnalisztikának.

Nagy port vert fel annak idején. Massarykkal folytatott tárgyalása, amikor is a cseh államiq előtte tett először nyilatkozatot arról, hogy Csehszlovákia hajlandó békés úton megtörténo határrevízióra. Legutóbb a „Pesti Napló“-nak dolgozott és épen ma jelent meg egy csaknem két oldalnyi terjedelmű publicisztikai munkája.

Temetése pénteken délután fél négy órakor lesz a Kerepesi-úti temetőben, s az elhunytat a főváros által adományozott diszsihelyen helyezik örök nyugalomra.

Lövöldözés a dán parlamentben

Egy munkanélküli a karzatról a képviselők közé lőtt.

Kopenhágából jelentik: A kamarában Steinke népiöléti miniszter megindokolta a szociális reformra vonatkozó törvényjavaslatot, amikor a karzati hallgatóság körében pokoli zaj támadt és egy ember felállva kezdetet szónokolni:

— Én a munkanélküliek nevében vagyok itt!

Ekkor a teremőrök az illetőt kiakarták vezetni, dulakodás keletkezett, az egyik tünető revolvert rántott és a trembe lőtt. A golyó senkit sem sértett meg. Ezután a karzati rendőrök kiürítették, négy embert letartóztattak, akik ismert kommunisták.

Nemsokára Lukács úgy igyekezett kibujni fizetési kötelezettségei alól, hogy a székási malom eladásából eredő követelését, amelyet a hitelező Polgári Takarékpénztárnak kötött le, feleségére iratta át. A bank megtudta az átiratást és ezt a bíróság útján megtámadta. Lukács erre egy ismerősére iratta át követelését és erről okiratot állított ki, amelyre ráírta az illető ismerős nevét. A bank erre hitelezési csalás és közokirathamisítás címén feljelentette.

Megindult az ügyben a vizsgálat, amelyre Ludosan vizsgálóbíró vezetett le. Ennek folyamán kiderült, hogy a megajándékozottnak nem volt tudomása az egész ügyről és hogy nevét nem ő írta alá. A többi terhelő tanu vallomása alapján a vizsgálóbíró három héttel ezelőtt elrendelte Lukács letartóztatását. A vizsgálat tegnap fejeződött be és a malomtulajdonos kérte szabadlábra helyezését. Ludosan vizsgálóbíró 20.000 lej kaució ellenében megadta hozzájárulását és az ügy aktái ma átkerültek az ügyészséghez, ahol holnap döntenek afelett, hozzájárulnak-e a szabadlábrahelyezéséhez, vagy pedig megőlebbezzék-e a temesvári táblához a vizsgálóbírói végzést.

A forradalmi téboly orgiája egy világvárosban

Az első összecsapás. Vereséget szenvednek a Spartakuszok. Hogyan tartóztatták le Liebknecht feleségét és fiát? Negyedik közlemény

Két katona eltávozott az Adlon-szálloda irányába és rövid idő múlva már füstfelleg jelezte, hogy a várva-várt tűz már ég. A katonák odacsődültek és kezüket a lángok közelébe tartották. Közben néhány kíváncsi polgár, akit a füstfelleg csalt oda, a gépiegyveresek közelébe merészkedett.

— Továbbmenni, Senkinek sem szabad itt tartózkodni — kiáltotta a tüzértiszt és a kíváncsiak hamarosan továbbsiettek. Ezekben az időkben nem lehetett fegyveres emberekkel tréfálni, mert sohasem tudhatták, mikor dördül el a puská.

Pieper jóslata bevált. Katonás csapat közeledett a Brandenburgi kapu felé.

— Vigyázz! Fegyvert kézbe! — adta ki a vezényszót Pieper. — Célozz!

A közeledő csapat jól látta a ráirányzott fegyvereket, de ez nem zavarta meg menetelében. Mind közelebb jött.

— A fejük fölé kell egyelőre lőni — mondotta a tüzértiszt. — Tűz!

A sortűz elhangzott, a közeledő csapat lassított.

— Még két-három golyót föléjük.

Ez segített. A csapat széjjeloszlott, de nem vonult vissza, hanem a közeli fák védelme alatt, egyenkint igyekezett megközelíteni a kaput. Nem volt szabad több időt veszteni, mert ha még közelebb jönnek, nem lehetett garantálni a védelmet. Most cselkedni kellett és Pieper nem gondolkodott sokáig, hanem kiadta a várt vezényszót.

— Célbavenni őket. Tűz!

A Spartakuszok rajvonában közeledtek. A távolból menetelés dübörgése hallatszott, a kommunistáknak segítség érkezik. Nem volt már mire várakozni.

Vér folyik az uccán

Gépfegyvertűz.

Tak-tak-tak... tíz... husz ember elesett, mások ugrotiak a helyükbe, asszonyok sikoltozva szaladtak... az egyik megsebesült asszony négykézláb igyekezett a gépfegyvertűzön kívül jutni... borzalmas volt...

A Spartakuszok is tüzeltek és golyók sziszegtek Pieper feje körül.

És jöttek a kézigránatok... A védőcsapatból sokan megsebesültek, a Spartakuszok szinte feltartóztathatatlanul közeledtek.

— Adjátok meg magatokat — kiáltották a kommunisták.

Megkezdődött a borzalmas közelharc, a melynek hevében nem hallották a szabadítócsapat hurrákiáltását. A birodalmi gyűlés épületéből hosszú vonalban kigyóztak az emberek. A Spartakuszok gépfegyverei kattogtak, pergőtűz dobolt, kézigránatok robbantak, a harc javában folyt és az egész területet vérző, jajgató sebesültek töltötték be. Végre megingott a kommunisták vonala, először lassan kezdtek hátrálni, majd a hátrálás vad menekülésbe tört át. A Brandenburgi-kapu ismét szabad volt, a védőcsapat megnyerte az első csatát, melynek eredményeképpen gépfegyverek egész tömegét zsákmányolta.

A halottakat összeszámlálták. Itt egy alacsony, jókedvű ember vitte a főszerepet. Minden hullát mosolyogva megsimogatott, majd számokkal ellátott kartonlapot tűzött ruhájukra. A halottak számadója bolgár tiszt ruhát viselt, orrán szemüveg ült és termete erősen kerekded volt.

— Mit csinál ön itt? — kérdezte Werch, a ki a csatából sértetlenül került ki,

— A halottakat lajstromozom. Ott az iródam a hadnagy uré mellett. A bolgár hadseregben is ezt csináltam.

A bolgár elvihette halottait, a sebesültek pedig az orvos kezébe kerültek.

A birodalmi gyűlés épületében folytak a jelentkezések. Sorban kerültek elő a leszerelt tiszték, közöttük egy *Reinstock* nevű hadnagy, aki *Werch* adjutánsa lett. Jelentkeztek a meggyőződéses szociáldemokraták. Werch nem törődött velük, a politikai rész nem érdekelt. Kellemetlen volt azonban, amikor egy kapitány a főhadiszállásról megjelent és közölte Werch hadnaggyal, hogy Wörner ezredes parancsnoksága alá helyezték.

— Csak azért, — mondotta a kapitány — hogy önnök ne kelljen a teljes felelősséget viselni.

Liebknechtiné fogságban

Werch erre a tábornoknál jelentkezett kihallgatáson. A kihallgatás megtörtént, a tábornok gratulált a hadnagynak, hogy olyan nagyseriűen végezte feladatát, de kijelentette, hogy a rendeleten már változtatni nem lehet. *Klawuschke* tábornok, Berlin katonai parancsnoka ennek leszögezése után barátságosan lekezelt Werch hadnagy ural és fejbiccentéssel jelezte, hogy a kihallgatás véget ért.

A birodalmi gyűlés elfoglalásának második

éjszakáján történt. Werch hadnagyot felkeltették, mert egy öttagu őriárat egy uriaszonyt hozott be fiával. Az asszony ijedt szemekkel várta, mi történik vele és segítségkérően nézett a hadnagyra. Liebknecht felesége s fia volt.

— Ki adott parancsot a letartóztatásra? — kérdezte a hadnagy az öt katonát.

Mindenki vállat vont. A katonák Liebknechtet keresték lakásán s miután csak feleségét és fiát találták ott, magukkal vitték.

— Nem harcolunk asszonyok és gyermekek ellen — közölte Werch. — Asszonyom, nyugodtan hazamehet. Nem veheti rossz néven a történeteket, az emberek izgatottak és valahogyan igazuk is van. Itt mindenki nyugalmat akar és ezzel szemben az ura felforgatja az egész fővárost, sőt — ha lehet — felforgatná az egész országot.

— Nem tudom hol van — felelte halkán az asszony. — de nagyon féltem.

Az asszony hálálkodva elment.

Reggel megérkezett az új ezredes.

— Nézze hadnagy ur — közölte — a parancsnokságnak igen kellemetlen, mert ez szocialista csapat. Nem tudom, milyen politikai nézetet vall, hiszen igen sok tiszt felfedezte magában a forradalom kitörése óta a vörös szívet.

— Nem politizálok ezredes ur — közölte Werch — az én kötelességem helyreállítani a rendet.

Ragyognak az ivlámpák Arad új sugárutján

Lutai-utnak nevezik a viadukt környékén az új sugárutat :- Eltolódott a forgalom :- Félnek a régi utvonal kereskedői, az új utvonalon reménykednek

Serényen dolgoznak a munkások az új sugáruton, amelyet körülbelül két évtizeddel ezelőtt gondoltak el azok, akik a városfejlesztési tervet kidolgozták, de amelyet a közbejött háború és az azt követő események miatt csak 1930. végén sikerült valósággá varázsolni. Az első, ami feltűnik azoknak a gyalogjáróknak, akik az akadályok dacára is ezt az utat választják, csak hogy elmondhassák, hogy már közlekedtek az új sugáruton, a nagyszerű kivilágítás. Az aradi villanygyár tizenkét ivlámpát helyezett el az utvonalon a motorállomástól egészen a vasutig, úgy, hogy a világitás — mondhatni — főtéri nivóju. A forgalom egyelőre még nem nyílt meg teljes mértékben az uton, mert az aszfaltozási munkálatok folynak, de csak napok kérdése a munkálatok befejezése és így a gyalogjáró, mint a kocsiforgalom erre az utvonalra terelődik át.

A környéken már most kíváncsian várják a sugárút megnyitásának hatását. „Lutai-ut” — így nevezik a viadukt körzetében az új sugárutat — megnyitásától egy egész utvonal vár fellendülést. Az eddig elhanyagolt utvonal, amely a Lövész-ucca sarkától a vasutig vezet, előnyököt vár. A háztulajdonosok a telkek és házak árának emelkedését, miután a forgalom áterelődik az új utra, a kereskedők pedig üzletük fellendülését. A tulajdonosok, a viadukt mellett, félve tekintenek a fenyegető terminus elé, mert a megnyitással az itteni kereskedők forgalmuk csökkenését jósolják be.

Az új uton végighaladva, betérünk a Lövész-ucca sarkán levő, Engel Gyula tulajdonát képező fűszerüzletbe. Megkérdeztük a tulajdonost, mennyiben érezte meg eddig a sugárút készülését, mennyiben iavitotta ez meg a for-

galmát és mit vár az új uttól? Engel, aki a Fűszerkiskereskedők Szindikátusának elnöke, a következőkben sűrítette össze véleményét:

— Egyelőre még semmit sem észleltem. Véleményem szerint azonban a sugárút nem sokat fog rajtunk lendíteni, ha a közúti forgalmat nem terelik át erre az oldalra. Évtizedes tapasztalatunk tanítja, hogy az emberek mindig azon az utvonalon haladnak, amelyen a villamosok, vagy autobuszok közlekednek, legalább is ezen kategóriákból kerüljenek ki a vevők. Mindenesetre, csak pár héttel az új sugárút megnyitása után tudjuk megállapítani, mennyiben segített ez rajtunk.

A tulajdonoson, a viadukt lábánál levő kis fűszerüzletben már ébrednek az aggodalom.

— Egyelőre még nem érezzük a hatását, — mondotta az üzlet tulajdonosnője — de egészen bizonyos, hogy rossz hatással lesz forgalmunkra. Ez különösen a mai időkben kellemetlen, amikor amugy is rosszul megy az üzlet. Pontosan csak körülbelül két-három hét múlva fogom tudni megállapítani, mennyi kárt okozott az új sugárút. Előreláthatólag ez az egész utvonal meg fogja érezni a forgalom eltolódásának következményeit.

Igy volt ez mindig. Ami az egyiknek haszon, a másiknak kár s amit az egyik oldal az új sugárút megnyitásával nyer, azt elveszti a másik oldal lakossága, tehát — eltekintve az általános közérdektől — itt csak nyereség-átolódás történt — ha beválnak a reménykedő és sötét írók.

AZ UJSÁGIRÁS ESEMÉNYE LESZ az ARADI KÖZLÖNY nívós karácsonyi száma amelyben komoly és humoros írások képekkel és rajzokkal tarkítva jelennek meg.

H I R E K

Römi-verseny az aradi Lloyd-klubban

A verseny eredménye

Érdekes esemény színhelye volt ma este az aradi Lloyd-társulat helyisége. A társulat vezetősége ma este 10 órai kezdettel, römi-versenyt rendezett. A verseny iránt fokozott érdeklődés mutatkozott és hatvanegy Lloyd-tag nevezett be. A versenyzők nagy számára való tekintettel, csak a késő éjjeli órákban ért véget a verseny, amelynek eredménye a következő: az első díjat, három darab művészi kivitelű ezüst serleget, Grete Géta (Bécs), a Ford-művek romániai vezérképviselőjének felesége nyerte. A második díj, egy ezüst relikvium nyertese, Szabó Miklós. A harmadik díjat, egy manikűr-készletet Orbán Abáné, míg a negyedik díjat, egy ezüst cigarettatárcát, Weisz Mártonné nyerte el. A römi-verseny kitünő rendezéséért és annak sikeréért, Tennenr igazgatót illeti elismerés.

— Aradi meteorológiai jelentés, December 10-én: Hőmérséklet $+2, +10$ C. Légnymás 759—755 mm. Nedvesség 53—75%. Prognózis dec. 11-re: Borult, szeles, főleg enyhe, esős idő.

— Megszüntetik Csehszlovákiában a kétkamarás rendszert. Prágából jelentik: A szenátus elhelyezésével kapcsolatban az a terv merült fel Csehszlovákiában, hogy alkotmánymódosítás után megszüntetik a szenátust és az egykamarás rendszert vezetik be a cseh államban.

— Németországban mától fogva nincs fehér kenyér. Berlnből jelentik: Ma esti jelentések szerint mától fogva egész Németország területén megszüntették a fehér kenyér, kifli és sütemény készítését. Kenyeret és kiflit ezentúl csak barna lisztből készítenek.

— Bombamerénylet Chile köztársasági elnöke ellen. New-Yorkból jelentik: Maito állomásán dinamitos merényletet követtek el Ibancz Chile köztársasági elnöke ellen. Amikor az elnök különvonata az állomásról kiindult, a sinek mentén felrobbant egy bomba, a vonat azonban sértetlen maradt. Az ügyben eddig számos letartóztatás történt.

A tisztviselők fizetésleszállításának ügye. Bucarestből jelentik: A kamara költségvetési bizottsága ma folytatta ülését. Az ülésen a különböző fizetési redukciónak kerültek tárgyalás alá és elhatározták, hogy a képviselők fizetés-levonását csak március elsején fogják életbeléptetni. Az eddigi terv ugyanis az volt, hogy ez már január elsején bekövetkezik. Popovici pénzügyminiszter kijelentette, hogy az autonóm-intézményeknél egyes tisztviselők magasabb fizetést élveznek, mint az ugyanolyan rangban levő egyéb közhivatalnokok. A kormány az az intenciója, hogy ezeket a fizetéseket a kellő nivóra leszállítsa.

Fehérneműek

Mariora Fischer

Str. Bratianu 2. (Minorita-palota)
Női és férfi fehérneműek, v. m. ágygarnitúrák készítését hozott anyagból is vállalom.

— A Dr. Barabás Béla jubileumi ünnepség kérgyában a végleges programot a Magyar Párt társadalmi szakosztálya f. évi dec. 11-én, csütörtökön este 6 órakor a Magyar Párt helyiségében tartandó ülésen állapítja meg. Az ünnepség körüli munkálatok egyébként serényen folynak és a dec. 14-iki, vasárnapi d. e. 11 órai gyűlésre, valamint az azt követő társas ebédre a jelentkezők száma szépen szaporodik, ami annak a fényes bizonyossága, hogy a párt társadalmi szakosztályának a felhívása visszhangra talált. Az ebédre való jelentkezési ívetek egyébként a pártiroda Str. Romanului (Zrínyi-ucca) 8. sz. a. péntek estig nyitva tartja és a jelentkezéseket szívesen veszi.

Modern kultúrétünk jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2—3 szem Artin dragéet és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

Levélben kérte meg a kezét az egyik budapesti naivának egy amerikai tiszt

Dayka Margit érdekes levelet kapott Washingtonból

Szereltem egy képeslap fényképén keresztül — A tiszt kosarat kapott, mert a művésznőnek férje van

Budapestről jelentik: Egy fiatal színésznő, a Nagyváradról elszármazott Dayka Margit, két esztendő alatt teljesen befutott Budapesten és már erősen nyomában van Gaál Franci sikereinek, sőt vannak olyanok is, akik esküdni mernének, hogy az östettségű Dayka Margit sokkal értékesebb nyeresége a magyar színpadnak, mint Gaál Franciska. A napokban érdekes levelet kapott Dayka Margit, aki jelenleg a Belvárosi Színház tagja. A levél Washingtonból jött. Nagyon szép kézírás, intelligens, tárgyilagos mondatok. Watson ezt írja:

„A Kanadai hadseregben mint tiszt szolgáltam a világháború idején. Súlyosan megsebesültem, egyik kórtházból a másikba kerültem, míg végre hazakerkeztem Washingtonba. Hosszu idő mult el addig, amíg gondos szanatóriumi ápolással visszanyertem egészségemet. A szanatóriumban

kezembe akadt egy budapesti képes színházi lap, amelyben megláttam az ön fényképét. Megszerettem önt, sőt — bocsásson meg ezért az őszinte vallomásért — szerelmes lettem önbe. Hosszu utánjárás után információkat kaptam önről és megkaptam budapesti címét. Ide írom most önnek ezt a leveletem, amelynek egyetlen hivatása az, hogy — feleségül kérem önt! Boldog volnék, ha a feleségem lenne. Nagyon kérem, küldje el válaszáat és a legutolsó fényképét!”

Dayka Margit eleget tett a kérésnek, elküldte legutolsó fényképét és a fényképhez csatolt még egy fotográfiát az uráért, Kovács Károly színészét, aki rendszerint háttérben marad felesége sikereinél és ezért nem is igen tudják, hogy Dayka Margit már nem szabad, George Watson, a kanadai hadsereg volt tisztje, tehát kosarat kapott.

— A Magyarság újabb vádjai a magyar szociáldemokraták ellen. Budapestről jelentik: A Magyarság ma ismét vádakot sorakoztat fel hasábjain a magyar szociáldemokrata párt ellen. Léközli a közép-európai szociáldemokraták propaganda-bizottságának ez év szeptember 26., 27. és 28-án tartott prágai ülésének jegyzőkönyvét. Az értekezleten a magyar delegátusok nemcsak beismerték, hogy adatokat szolgáltatottak a külföldnek a magyar kormány ellen, hanem vállalkoztak arra is, hogy folytatni fogják a harcot a mai magyar kormányrendszer ellen.

Olesóságáról egyébként is elismert

Szénássai

divatruháza visszavonásig

gyári áron árulit.

Arad, volt Karolina-ucca sarkán.

— Felrobbant egy angol gőzös. Londonból jelentik: Az Impres of Scotland 25.000 tonnás angol személyszállító gőzös, Blydhi kikötőben kigyulladt, a benzintartály óriási detonációval robbant fel. A tüzoltók csak gázmaszkokkal tudták megközelíteni a hajóóriást, azonban a mentés lehetetlennek bizonyult. A hajó eredetileg a Kaisarin Augusta nevet viselte és a német jóvátételből került Angliához.

Intenzív munka intenzív táplálkozást igényel. Az Ovomaltine koncentráltan tartalmazza az energia forrásul szolgáló tápanyagokat. Minden dolgozó ember reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használjon.

— Sikkasztó aradmegyei jegyző. Az aradi törvényszék első szekciója, ma meghosszabbította Breyer Béla aradmegyei jegyző vizsgálati fogságát. A jegyzőt — mint ismeretes — azzal vádolják, hogy a beszédett adóból 100.000 lejt sikkasztott el. Breyer ma kérte szabadlábrahelyezését, azzal az indokolással, hogy a pénzt a főszolgabírónak adta át, amire nézve bizonyítékokkal rendelkezik: a törvényszék azonban visszautasította a kérést. Az ügyben december 17-én lesz a vizsgálati tárgyalás és ezért csak a vizsgálat befejezése után lehet szó az ideiglenes szabadlábrahelyezésről.

Arad új uccanévsora, 2-ik kiadása
KERPEL-nél megjelent! Ara: 6 lej.

— Az eltűnt Hank Frigyes aradi építész — öngyilkos lett. Még november 29-én bejelentette az aradi rendőrségen egy idősebb asszony, hogy fia, Hank Frigyes 44 éves építész és rajzoló eltűnt. — Az anya, aki jelenleg Luy Antal felesége, nem tudott bővebb magyarázatot adni arról, hogy hova is tűnhetett fia. A rendőrség akkor nyomban megindította a nyomozást, de nem sikerült Hank Frigyes megtalálnia. Tegnap aztán a Maros partján egy télikabátot és egyéb férfiruhadarabokat találtak. Az őrszemes rendőr felvitte a ruhadarabokat a központi rendőrségre, ahova ma megidézték Luy Antalt. Az idős asszony a ruhadarabokban fia ruháit ismerte fel. A rendőrség most értesítette a partmenti községek hatóságait, hogy ha egy férfiholttestet találnak, azt rögtön jelenték az aradi központi rendőrségnek.

Véres tüntetéseket rendeztek Hamburgban és Londonban a munkanélküliek

Hamburgból jelentik: A város sankt-pauli negyedében ma este a munkanélküliek és a rendőrség között véres összetűzés volt. A rendőrök fegyverüket használták. Egy halott és számos életveszélyes sebesült maradt az összetűzés színhelyén.

Hamburgból jelentik: Hamburgban ma délután ismét súlyos kilengésekre került a sor. Egy munkanélküli tömeg összetalálkozott a kivezényelt rendőrséggel és azt kövekkel dobálta meg. A rendőrsztag szorongatott helyzetében sortűzet adott le. Egy ember meghalt.

Londonból jelentik: A város Hallersmithi nevű északi munkásnegyedében ma 500 főnyi munkanélküli tüntetett. A rendőrség gummihotját használta, amire a munkanélküliek körülkerítették a rendőrséget. Lovasrendőrök vonultak ki, hogy a tömeget szétszlassák. Ekkor sokan a lovak elé feküdtek, hogy így akadályozzák meg a lovasrendőrök akcióját. Több sebesülés történt és számos letartóztatás.

— Halálozás. Dr. Csillag Aladár kir. törv. bíró Budapesten, folyó hó 6-án hirtelen meghalt.

— Lippai hírek. Remeteanu Aurél esztergályosinas több ízben meglopta mesterét és a szomszédokat. A fiu töredelmes vallomást tett, mire a rendőrség a felvett jegyzőkönyvvel együtt csendőri fedezettel a temesvári ügyészséghez szállította be, ahol a tolvaj inasgyereket letartóztatásba helyezték. — Gruia Demeter lippai erdőbérlet munkásai meglopták, azonkívül számlája terhére különböző helyen körülbelül 4000 lej értékű holmit vásároltak, utána pedig eltűntek Lippáról. A rendőrség már nyomában van a tetteseknek és a napokban letartóztatásokat fog eszközölni.

— Epökő-, vesekő- és hólyagkőbetegek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc Józsei” keserűviz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfi hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc Józsei viz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó és ezért prostatabetegségeknek is ajánlják. — A Ferenc Józsei keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Megfeleltette az ügyészség Bosnyák munkáspénztári pénzbeszedő szabadlábrahelyezését. A vizsgálóbíró a napokban helyezett szabadlábra Bosnyák Tódort, a Munkáspénztár volt pénzbeszedőjét, akit — mint ismeretes — 20.000 lej elsikkasztásával vádolnak. Az ügyészség ma felhívást jelentett be a szabadlábrahelyezés ellen és követeli, hogy Bosnyákot újból tartóztassák le. Az ügyben a temesvári tábla dönt.

Kiadták a Nobel-békedíjakat

„Európában nincs olyan kérdés, amely indokoltá tenné a háborút“

Oslóból jelentik: Ma adták ki ünnepélyes keretek között a Nobel-intézetben Kellogg-nak és Sojderbjom érseknek a Nobel-békedíjat. Az ünnepségen jelen volt a norvég király és a trónörökös is. Az ünnepi beszédet a norvég miniszterelnök mondta. Kellogg köszönőbeszédében a következőket mondta:

— A nehézségek különösen gazdasági té-

ren mutatkoznak, de a világ államférfiainak közlekedésére szükség van. Európában jelenleg nincs olyan megoldatlan kérdés, amely a háborút megindokolná.

Ugyancsak ma adták ki a kémiai Nobel-díjat, amelyet Hans Fischer kapott és az orvosi, amelyet a newyorki osztrák származású Landsteiner-nek ítéltek.

Tisza Kálmán születésének százéves fordulója

„Generális“ politikai karrierje — „Verebékre nem szoktak ágyuval lövöldözni“ — Hogyan jutalmazta meg Ferenc József Tisza érdemeit

Ma van száz éves fordulója Tisza Kálmán egykori magyar miniszterelnök geszti születésének. Ez a dátum rendkívül fontos Magyarország történetében, mert Tisza Kálmán volt a modern Magyarország egykori megteremtője. Alatta fejlődött ki a híres Tisza-kultusz, amely a fia körül folytatódott. Ez a kultusz a tiszta liberális politikát jelentette, a fejlődést és a haladást, minden vonalon. Ebben a korszakban élte Magyarország fénykorát, mert amíg előtte minduntalan váltakoztak a kormányelnökök, ő példátlanul hosszú ideig, 15 éven át állott a magyar kormány élén. Elődei a sűrű cserék miatt nem tudhattak alkotni, ezt annál bővebben tette meg Tisza Kálmán.

A balközép vezére volt és 1861-ben választották meg első ízben Debrecen képviselőjévé. Neki és pártjának jelentékeny érdeme volt, hogy az országgyűlés a német-francia háború idején a semlegesség mellett foglalt állást. A Bittó-kormány lemondása után, az 1867-iki közjogi alapon, a Deák-párt és a balközép között fuzió jött létre, szabadelvű párt címén és ennek a pártnak kormányában Tisza a belügyminiszteri tárcát fogadta el, majd Wenckheim Béla báró lemondása folytán, 1875. október másodikán ő vette át a kormány vezetését és 15 év alatt számos esetben a belügyi és pénzügyminiszteri tárcák teendőit is ellátta.

Miniszterelnöksége alatt több ízben érték megrázkódtatások a kormányt. Így 1877-ben az Ausztriával való kiegyezés ügyében folytatott tárgyalások idején le is mondott, de senki sem merté vállalni helyette az új kormányalakítás terhét; a következő évben pedig Bosznia és Hercegovina okkupációja miatt vált válságossá a helyzete. A következő évben nagy politikai ténykedése volt az osztrák-magyar monarchia és Németország között létrehozott véd- és támadószövetség, amely Olaszország bevonásával, hármasszövetséggé alakult és az európai béke fenntartásának egyik legerősebb biztosítékává lett. 1890-ben, a honossági törvény revíziójának tárgyalása alatt tett nyilatkozata következtében, amelynek kerestülvitele Kossuth kijelentései és pártjának magatartása miatt lehetetlenné vált, végelegesen lemondott és mint közlegény vett részt a párt további munkájában. De hiába nevezte magát közlegénynek, továbbra is a párt generálisa, annak kiváló irányítója és kipróbált tanácsadója maradt.

Nem volt lánzóerejű szónok, aki uccai hatást tudott elérni, de mint debatter, rendkívül veszedelmesnek ismerték, aki bámulatosan tudta ellenfele beszédeit széttagolni, gyenge oldalait kimutatni s a humor, sőt a guny fegyvereivel neveltségessé tenni. Egyszer amikor, mint miniszterelnök szólásra emelkedett, Polonyi Géza, az ellenzék vezére, hangosan így szólt:

— Jön az öreg ágyu!

Tisza Kálmán szemüvege alól odapislantott a hang irányába, megnézte, ki tette a megjegyzést, majd ezzel vágott vissza:

— Verebékre nem szoktak ágyuval lövöldözni!

Harsány hahota esattant fel és a Ház hangalata máris Tisza Kálmán mellett volt. Tiszát a puritán egyéniségű férfiú mintaképeként becsülték, akiről általánosan tudták, hogy nem fogad el kiüntetéseket, I. Ferenc József az-

után végre is cselvelő módját találta meg annak, hogy érdemeit valamilyen formában elismerje. Tisza Kálmán öccsét, gróf Tisza Lajost küldte 1879-ben, a szegedi árvíz idején Szegedre, mint kormánybiztost, hogy a mentési munkálatokat és a Tisza-part újraépítésének ügyeit levezesse. Amikor nagy munkáját befejezte, a király szegedi előnévvel, magyar grófságot adományozott neki, oly módon, hogy a grófi címet utána — legényember lévén — Tisza Kálmán gyermekei örököljék.

1902-ben kísérték utolsó útjára a legliberálisabb rezsim miniszterelnökét.

Nihilista szervezetet lepleztek le Dobrudzsában

Lőszer- és bombaraktára volt a szervezetnek — Számos letartóztatás

Bucurestiből jelentik: Nagyarányú összeküvést sikerült a constantai állambiztonsági hivatalnak leleplezni. A sziguranca ugyanis nagy kiterjedésű bolgár nihilista szervezetnek jött a nyomára. A szervezet hatalmas lőszerraktárral és rendkívül sok municióval rendelkezett, ugyanakkor pedig pokolgépeket és

bombákat tartottak raktáron. A vizsgálat megállapította, hogy a szervezet egész Dobrudzsára kiterjedt. A nyomozás során számos bolgár letartóztatott, akikről kiderült, hogy tagjai voltak a nihilista szervezetnek. A letartóztatottak bevallották, hogy a szervezet a tervek szerint a közeljövőben akcióba akart lépni.

Aradi főispánból — magyar külügyminiszter

Károlyi Gyula gróf pályafutása — Az aradi ellenforradalmi kormány élén — Hatvanéves az új magyar külügyminiszter —

A magyar arisztokráciának egyik jeles reprezentánsa került Magyarország külügyminiszteri székébe gróf Károlyi Gyula személyében. Magyar politikai körökben nem kellett nagy meglepetést, hogy Bethlen István gróf miniszterelnök választása az egyebekben magabazárkózott, de nagy képességekkel rendelkező Károlyi Gyula grófra esett, mert mindenki tudta, hogy ezt a felelősségteljes pozíciót csak egy széles látókörű, jó nemzetközi összeköttetésekkel rendelkező személyiség viselheti.

Az új magyar külügyminiszter 1906-ban lépett a politika porondjára. Aradról indult el politikai karrierje, ahol a koalíció éveiben a város és a megye főispáni székét töltötte be. Barabás Béla az erdélyi magyarság vezére vette fel először Károlyi Gyula gróf nevét a magyar politikában. A zárkózott gróft azonban csak nagynehezen lehetett rábírní, hogy ezt a megbízatást elvállalja. Napokig habozott, míg eleget tett a felkérésnek, de amikor már elvállalta, lelkesebb, puritánabb tisztviselője nem volt a városnak és a megyének hosszú éveken át.

Másodízben is Aradon került a politika homlokterébe Károlyi Gyula gróf: a magyar nemzet tragédiája szólította ki ismét zárkózottságából. Budapesten javában dult a vörös rémuralom, amikor a francia megszállás alatt lévő Aradon gondolkozni kezdtek a felszabadítás lehetőségéről. 1919. májusában merült fel az aradi ellenforradalmi kormány gondolata. Barabás Béla dr., kisjolsvai Szabó Zoltán tábornak, Kintzig János, dr. Pálmay Lajos és a város társadalmanak több más tagja tanácskozásra gyűlt össze. A sors különös véletlensége folytán ismét Barabás Béla dr. volt az, aki Károlyi Gyula gróf személyét felvetette. Károlyi Gyula gróf az aradmegyei birtokán, Mácsán élt visszavonultságban, éppen bent jár Aradon és így a szó szoros értelmében az aradi korszórl került az első ellenforradalmi magyar kormány miniszterelnöki székébe. A súlyos s felelősségteljes hivatalt azonban csak abban az esetben vállalta, ha a franciák támogatják. Aradváros francia parancsnoka Sanle-

Bajor Gizi megvált a Nemzeti Színháztól

Kinos affér az ismert budapesti színész nő előlegkérése körül

Budapestről jelentik: Kinos affér foglalja Budapest színházi világát, Bajor Gizi, az ismert magyar művésznő, a Nemzeti Színház tagja ma levelet intézett a dr. Hevesi Sándorhoz, az állami színház igazgatójához, amelyben bejelentette, hogy szerződését felbontja és már holnap este sem hajlandó fellépni. A feltűnést keltő szerződésbontás hátterében egy előlegkérés megtagadásának izgalmas afférja áll, amiből kifolyólag Bajor Gizi mindjárt a távozás radikális eszközéhez folyamodott. Értesülésünk szerint az ügy békés elintézésére annál is inkább kilátás van, mert a Nemzeti Színház igazgatósága tudatában van annak, hogy Bajor Gizi a színház egyik főerőssége és távozása érzékeny veszteséget jelentene. A délutáni sajtó erőyes hangon követel elégtételt a művésznő számára.

maire százados a legteljesebb mértékben az ellenforradalmi alakulat mellé állott és így a gróf nyomában meg is kezdte működését. Amikor az aradi kormány Szegedre költözött, Károlyi gróf lemondott. 1927-ben az örökös jogu főrendek képviseletében a felsőház tagja lett, majd 1928-ban az országgyűlés koronaórré választotta.

Gróf Károlyi Gyula az ellenforradalmi kormány miniszterelnökségéről való lemondása óta nem foglalkozott aktív politikával, de mint magánember figyelemmel kísérte a külpolitika minden eseményét. Az utóbbi években sokat utazott külföldön és ott ismeretségei révén értékes személyes kapcsolatokat létesített. Rendkívül agilis, nagyszorgalmu, alapos tudású és intelligenciájú férfi.

Az új külügyminiszter, gróf Károlyi Gyula most lesz 60 éves. Gróf Károlyi Tibornak, Klapka egykori katonájának a fia. 1871. május 7-én született Nyirbaktán. Tanulmányainak elvégzése után aradmegyei birtokain gazdálkodott. Károlyi Gyula gróf fiatalabb korában egyike volt a legkiválóbb magyar urlovasoknak. A magyar Lovaregylet egyik klasszikus versenyt, a „gróf Károlyi Gyula emlékversenyt“, róla nevezte el. 1894-ben feleségül vette Károlyi Melinda grófnőt, gróf Károlyi István leányát.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órák

CENTRAL: ZWEI HERZEN IM ¼ TAKT. (Két szív egy keringőben). Világsláger. Rendezte Boiváry Géza. Főszereplők: Walter Janssen, Gretl Thelmer, Willi Forst, Irene Eisinger, Szöke Szakáll. Rendes helyárak! Az előadás megkezdésekor az ajtók lezártnak. Jegyek elővételben kaphatók.

SELECT: PUNKÖZSDI KIRÁLYNŐ. Operettfilm. Főszerepekben: Harry Liedke, Marianne Winkelstern és Hans Junkermann.

ELITE: Új műsor. MINNEN NIMEL MEGJÖVŐ TÉNDELK. Nagyarányú erkölcsestéma. Főszereplők: Marcella Alban, Vivian Gioson és Bruno Kaster.

GRADISTE: Új műsor. MISS AMERICA. Szenzációs vígjáték. Anny Ondra-val. 7 és 9 órai kezdettel.

Iorga professzor a diákok ellen

A diákszervezetek megalakulásának tizedik évfordulója alkalmával egyes diákok zavargást kíséreltek meg. — Az aradi diákokat ma letiltották a főtérről.

Bucurestiből jelentik: A romániai diákszervezetek megalakulásának ma volt a tizedes fordulója. A diákság ebből az alkalomból Istentiszteletet jelent meg. A fővárosban nagyobb tüntetések voltak és csak egyes helyeken inzultáltak néhány zsidó kinézésű egyént. Az egyetemen az előadásokat a rendes időben megtartották. Egyes diákok meg akarták akadályozni az előadások megtartását és Iorga professzor, mint rektor háromszor lépett közbe, hogy a rendet helyreállítsa. A professzor utasítására egy pár rendezavaró diáktól elvették az indexet.

A román diákszervezetek megalakulásának tíz éves fordulója Aradon a legnagyobb rendben folyt le. A rendőrség erős készültséggel várta ezt a napot és a városban rendőri járőrök cirkáltak. Az állomáson a hatóságok minden egyes, a vonatokkal érkező diákot leigazoltattak és csak aztán engedték őket a városba. Az aradi középiskolákban egyébként ma rendezetett köröztek, mely szerint a diákságnak megtiltották, hogy a főtéren menjen haza és hogy délután a főbb utvonatokon járjon.

Gramofonok és lemezajándékok rendkívül nagy választékban, legolcsóbban HEGEDŰS cégnél Aradon.

— **Katonai okmányok felülvizsgálása.** A hadkiegészítő parancsnokság felhívja az 1931. évi születésűeket, hogy december 11-én jelentkezzenek az aradi rendőrközpontban katonai okmányok felülvizsgálása céljából.

Meghüléses betegségek, nátha, influenza, torokgyulladás ellen biztos oltalmat nyújt Anacot pasztilla rendszeres szopogatása. Egy fiola ára 37 lei.

— **Bizonyítványhamisító csavargók az aradi törvényszék vádtanácsa előtt.** Az aradi törvényszék vádtanácsa ma Balanel Jordan és Balanel Anastasie krassómegyei egyének ügyével foglalkozott. Ez a két ember — a vád szerint — három középiskolával rendelkezik. A bizonyítványt hetedik osztályra javították ki, ezenkívül különböző igazoló iratokat hamisítottak maguknak s ezek birtokában Nagyváradon és Aradon számos szállodást és vendéglőt csaptak be. Aradon véteket véget tevékenységüknek és a két szélhámost vizsgálati fogságba helyezték. A vádtanács ma visszautasította szabadlábrahelyezés iránti kérelmüket, azzal az indoklással, hogy csavargók és nem rendelkeznek stabil lakhellyel.

VIZUMOT pontosan csak I. D. E. T.-nél kaphat. Felér Kereszt Szálló előcsarnok. Telefon 46.

— **Dr. Lakatos badeni szanatóriuma** Wien mellett egész télen teljes üzemben. Összes diéták, külön szívrostály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Az ünnepeken át is a már mérsékelt árak érvényesek.

— **Minisan festőművész képkiallítása** dec. 19-én nyílik meg a Kukurpalotában.

Színház — Irodalom — Művészet

■ **Az aradi színház műsora.** Pénteken: A jó tündér, rendes helyárral, B) bérlet. Szombaton délután: 4 órakor gyermekelőadás keretében: Tündér Ilona és a Vasorrú Bába. Este: Lehullott a regényárfa levele... Rendes helyárral, C) bérlet.

Fésük, manikűrkészletek, illatszerek legolcsóbb beszerzési forrása: MÜLLER, a színház hátsó bejáratával szemben.

— **Előadás a Magyar Pártban.** Ma este érdekes előadás keretében áldoz a képzőművészetnek a Magyar Párt. Beleznay István „Magyar festőművészek külföldön” címen tart előadást. Beleznay élvezetes, színes formában ismerteti a közönséggel magyar művészeink sorsát. Az előadást felolvasás előzi meg, majd Hajdu János énekel B. Szalay Aranka zongorakísérete mellett. Az előadás fél kilenckor kezdődik, belépődíj nincs, ruhatár 10 lei.

Károlyi Gyula gróf, Magyarország új külügyminisztere lemondott

Valószínűleg gróf Széchenyi Bertalan lesz az új koronaőr — Holnap teszi le az esküt az új magyar külügyminiszter

koronaőri tisztjéről

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén az elnök bejelentette, hogy gróf Károlyi Gyula, akit 1928. június 28-án koronaórré választottak, lemondott állásáról. Az elnök azt is bejelentette, hogy nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója, Walkó Lajos dr.-t a magyar külügyminiszteri tárca vezetésétől felmentette és helyette magyar külügyminiszterré gróf Károlyi Gyulát nevezte ki. A parlament folyosóin biztosra veszik, hogy Károlyi Gyula gróf helyére a jövő év januárjában gróf Széchenyi Bertalan felsőházi tagot fogják megválasztani koronaőrnek gróf Ambrózy Gyula első koronaőr mellé.

Budapestről jelentik: Gróf Károlyi Gyula külügyminiszterre való kinevezésével fölmerült

a kérdés, hogy a miniszteri tárca vezetése mellett megtartja-e koronaőri méltóságát. A törvény szerint ugyan ennek semmi akadálya sem volna, gróf Károlyi Gyula ma mégis lemondott koronaőri tisztjéről. Hírek szerint gróf Károlyi Gyula utódja gróf Széchenyi Bertalan főrendiházi alelnök lesz. Az új külügyminiszter egyébként holnap teszi le az esküt.

Gróf Károlyi Gyula politikai hitvallásában Bethlen István gróf meggyőződéses híve és ez az irány szabja meg külpolitikai elveit, melyeknek megvalósítására hivatott. Kinevezése értékes nyereséget jelent a magyar politikára és annak a külpolitikai törekvéseknek, amelyeket Magyarország maga elé tűzött.

Aradi órás bűnpöre a törvényszék előtt

A bíróság elhalasztotta a tárgyalást

Régóta húzódó ügyet tűzött ki mára tárgyalásra az aradi törvényszék első szekciója. Az ügy vádlottja Márkus István aradi órás, akit a svájci Kissling-cég jelentett fel csalásért. Az előzmények 1927-re húzódnak vissza, amikor Márkus még a Centrala-bankkal állott összeköttetésben és az áruja letétbehelyezése mellett kölcsönöket vett fel a vám, fuvardíj és az áruk értékének kifizetésére.

Márkus körülbelül két millió lejmel tartozott már a banknak és miután nem fizetett, a Centralával időközben fuzionált Victoria-bank elár-

vereztette árukészletét. A svájci cég, amelynek Márkus körülbelül 500.000 lejmel tartozott, követelte az általa leszállított áruk ellenértékét és később, amikor nem kapta meg a követelését, feljelentést tett Márkus István ellen. A vádlott kérésére a bíróság ma elrendelte, hogy a Victoriánál fekvő akták, amelyek Márkus és a volt Centrala közötti üzleti összeköttetésre vonatkoznak, beterveztendők a törvényszékhez. Az iratok fogják tisztázni, milyen összeköttetésben állott Márkus a hitelező pénzintézettel s mennyire terjedtek a bank jogai. A tárgyalást az iratok beterveztéséig elhalasztották.

LEGUJABB.

Meghíusult Laval szenátor kormányalakítása

A deznált miniszterelnök visszaadta megbízását — Ujra Poincaré az előtérben

Késő éjjeli jelentés szerint, Laval deznaltását. Laval lemondásának oka az, hogy a nált francia miniszterelnök visszaadta megbízósocialista radikális pártok azt kívánták, hogy az új kormányban a régi kormány tagjai ne szerepeljenek, többek között sem Tardieu, sem Briand. Laval az est folyamán fontos megbeszélést tartott Poincaróval és töle

kijövet, a köztársaság elnökéhez hajtattott, akitnek visszaadta megbízását. Laval és Poincaré ma esti tárgyalásaiból azt következtetik, hogy Poincaré lesz a miniszterelnök, de már azt a kommentárt is hozzáfűzik, hogy Poincaré, egészségi állapotára való hivatkozással, a francia kormányelnökséget nem fogja vállalni.

Svájc is fegyverkezik, de ez csak védelmi jellegű

Bernből jelentik: A svájci szenátusban ma tárgyalták Svájc jövő évi hadügyi költségvetéséről Ninger szenátor javaslatot terjesztett a szenátushoz, amelyben kifejtette, hogy Svájc hadseregének létszámát emelni kell és a hadsereget a legmodernebb felszereléssel kell el-

látni. A javaslatot elfogadták. A szenátor azal indokolta meg indítványát, hogy egy jövő háboru esetén, Svájc határait erős hadsereggel kell megvédeni, máskülönben az a veszély fenyegeti, hogy a hadszíntér Svájc területére kerülhet. Svájc 1931-es hadügyi költségvetését tehát 91 millió frankban állapították meg.

Fekete listát vezet a szovjet a megbizhatatlan munkásokról

Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy új kiselejtezési eljárást vezet be, mivel tart a lakosság megbizhatatlanságától. A terv szerint az ország száz legfontosabb gyárában fekete-listán fogják

nyilvántartani a megbizhatatlan munkásokat és azokat erdőirtásra fogják felhasználni, amire pedig eddig csak polgárokat használtak fel. Ezután pedig a többi társadalmi osztályokra kerül a sor.

Meggyilkolta feleségét egy osztrák munkanélküli

Bécsből jelentik: A felsőausztriai Tely községben Windhager Miksa munkanélküli meggyilkolta feleségét, majd önként jelentkezett a rendőrségen. Itt elmondotta, hogy közösen akartak meghalni, de miután leszúrta az

asszonyt, elhagyta a hátsárga és nem tudott végezni magával. Minin a szobában heves dulakodások nyomai láthatók, a rendőrség feltételezte, hogy bűntény történt. A gyilkos férjet kihallgatása után letartóztatták.

Gyűlést tartanak a sztrájkoló textilgyári munkások

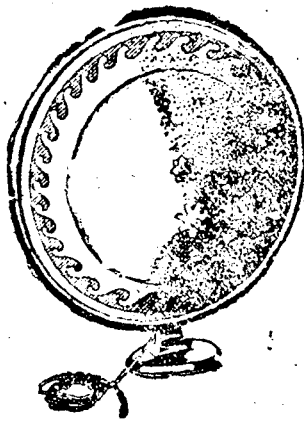
Az aradi textilgyárban a hétfőn délelőtt megkezdett sztrájk még mindig tart. Az aradi munkaügyi felügyelőségen ma délelőtt egy négy tagú — három nőből és egy férfiből — álló küldöttség jelent meg és az egységes munkások részére gyűlési engedélyt kért. Az egységes munkások gyűlésüket a nyári színházban akarták megtartani. Az inspektor a küldöttséget a rendőrkveszturára utasította, ahova ő maga is autóra ment. A gyári munkások küldöttségét Moga Romulus dr. rendőrkvesztor fogadta, azonban mielőtt döntött volna, kikérte a munkaügyi felügyelő véleményét. Buzca Virgil dr. munkaügyi felügyelő azon az állásponton volt, hogy a gyűlésre való engedélyt meg lehet adni, azonban azzal a feltétellel, hogy az ne az egységes munkások részére, hanem a gyár összmunkásságának adásék meg.

A rendőrkvesztura hozzájárult az engedély megadásához. Ugyanakkor pedig közölték a munkásokkal, hogy a rendőrség a gyűlés színhelyéül a pernyavai Casa Nationalát jelölte meg és hogy azt csak akkor engedélyezhetik, ha garantálják, hogy azon rendezvény nem lesz. A küldöttség, amelyet Vig Kálmán, a tegnap szabadlábra helyezett munkásnő vezetett, elfogadta a feltételeket. Így tehát a textilgyári munkások holnap délelőtt 10 órakor tartják gyűlésüket a Casa Nationalában.

A sztrájk jelenlegi stádiumára vonatkozólag kérdést intéztünk a gyár vezetéséhez, ahonnan a következő felvilágosítást nyertük:

— Hétfő délután óta ma estig a helyzetben semmi változás nem állott be. A fonóda és a szövőde üzemei tovább is szünetelnek, mivel a munkások nem jelentkeztek munkára. Sőt a gyár igazgatóságával mindeztideig semmiféle tárgyalást sem kezdeményeztek. Ismételtten hangoztatjuk, hogy a gyár nem zárta ki a munkásokat, akik ezzel szemben hétfőn délelőtt minden bejelentés nélkül elhagyták munkahelyüket és azóta nem jelentkeztek munkára.

Az olcsó Telefunken-néphangszóró TELEFUNKEN L 666

Kiváló előnyei: csinos kivitel, tiszta és erős hang, mivel rezonánctmentes anyagból készül. Kisebb készülékekhez kapcsolva is kielégítő hangerősséget fejt ki.

Kérje bemutatását a viszonteladónál!

TELEFUNKEN

A legrégebbi tapasztalat — a legmodernebb szerkezet!

Letartóztattak egy aradmegyei gazdát

egy 1918-ban történt gyilkossággal kapcsolatban — Feljelentés alapján új vizsgálat indult az ügyben — A védő érdekes álláspontja

Érdekes ügyben történt ma letartóztatás az aradi ügyészségen, ahol most bogozzák egy tizenkét esztendővel ezelőtt elkövetett gyilkosság szálait. Különös körülményeknek tulajdonítható, hogy ez az ügy ismét felszínre került amúri esztendő után.

1918-ban történt, hogy az aradmegyei Crocna községben Danci István crocna lakos ablakán keresztül, puskával lelőtték Bogdan Simiont. Az akkori karhatalmi csapatok letartóztatták Danci Istvánt, majd Halmagean Pál községbeli gazdálkodót, akit gyilkosságra való felbujtással vádoltak meg. Hónapokon keresztül volt mindkét gazdálkodó vizsgálati fogságban, míg 1920-ban megtartották a főtárgyalást, amelyen az ügyész bizonyítékok hiányában elejtette a vádat. A vádlottak kiszabadultak.

Ez év tavaszán került ismét felszínre az ügy. Danci környezetéből feljelentés érkezett az aradi ügyészségre, amely közölte, hogy a gazda kijelentette, hogy ő ölte meg Bogdan Simiont s hirtangosságának köszönhetően, hogy elmenekült. A nyomozás megindult és áprilisban letartóztatták a gazdát, aki azóta nem is folyamodott szabadlábrahelyezésért, sőt védőügyvédének kijelentette, hogy nagyon örül a börtönnek.

— Feleségemmel agyis összeveszttem, munkám nincs, — mondotta — otthon éhezni kellene, sokkal jobb tehát a börtönben, ahol enni valót adnak.

Az aradi törvényszék vádpanácsa ma meghosszabbította Danci vizsgálati fogságát egy hónappal.

Ma váratlan fordulat állott be az ügyben. Mandru Miklós királyi ügyész maga elé idézte Halmagean Pált, akit annakidején felbujtással vádoltak és hosszas kihallgatásnak vetette alá. Halmagean ellen ugyanis újra felmerült a gya-

ni, hogy a gyilkosság az ő felbujtására történt. A kihallgatás eredményeképpen Halmagean letartóztatták és átkísérték Ludosan vizsgálóbíróhoz, aki vizsgálati fogságba helyezte a gazdát.

A második letartóztatás megejtésével érdekes fordulat várható a gyilkosság ügyében. Miclea Sever dr. ügyvéd, aki Halmagean védője, ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy

KÉT ÉRDEKES PESTI FIZETÉSKÉPTELENSÉG:

Beöthy László színházigazgató és Békeffy László író vagyontalansági esküt tettek

A Beöthy-vagyon összeomlása. Békeffy a megneveztetésből sem tud elég pénzt keresni

Budapestről jelentik: A legendásvagyonú Krausz Simon bukása óta már nem érheti meglepetés Budapestet s ha meglepetést nem is, de feltűnést minden esetre kelt az a hír, amely

Beöthy László anyagi összeomlásáról számol be.

Beöthy László a híres Beöthy- és Rákosi-családok ismert tagja, nemrégben még a legnagyobb tekintélyek sorába tartozott Budapest színházi világában, sőt politikai súlya is volt. A neves színházigazgató legutóljára a Belvárost Színházat vezette s annak átadása után teljesen visszavonult a közszerepléstől, míg most bekövetkezett a fényes karrier szomorú befejezése:

Beöthy László a napokban vagyontalansági esküt tett,

mely azt jelenti, hogy tetemes adósságait nem lehet rajta behajtani, de nem is vehet föl egy fillérvnyi kölcsönt sem. A közszereplésben álló Beöthy László szomorú anyagi helyzetéről csak éppen a színházi és irodalmi körökben sa-

a pert, illetve a vizsgálatot csak úgy lehet újra megindítani, ha az aradi törvényszék erre vonatkozólag döntést hoz. Ez esetben az ügyészségnek tárgyalást kell kérni, a törvényszék elé kell tární ujonnan megszerzett bizonyítékait és a döntés alapján lehet újból vizsgálatot indítani az ügyben. Amennyiben a vizsgálati fogságba helyezés ügye a vádpanács elé kerül, úgy az ügyvéd kérni fogja védencc szabadlábrahelyezését, mindaddig, amikor az egész ügyet újból meg nem indítják és a törvényszék indokoltan mondja ki az új vizsgálatot. Jogász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a tizenkét év után újra aktuálisá lett gyilkossági ügy fejleményei elé.

reztek tudomást. A lapok, melyekhez Beöthyt a baráti nexusok ezer szála fűzi, nem közölték a nyilvánossággal Beöthy fizetéseképtelenségét. Csupán a hivatalos lap és egy közgazdasági újság jelentette a Beöthy-vagyon összeomlásának szomorú történetét.

Ha kisebb feltűnést is keltett, mégis sokat beszélnek arról is, hogy nemrég ugyancsak vagyontalansági esküt tett Békeffy László, az ismert író és konferanszié is,

pedig Békeffy, mint kabarészerző és mint az Andrássy-uti színház állandó konferansziéja most is sokat keres. De az emberek megneveztetéséből szerzett pénz sem elegendő nagy adósságának rendezésére, amelytől csak a fizetéseképtelenség bejelentésével tudott szabadulni.

Az ARADI KÖZLÖNY szenzációs tartalmu, gazdag karácsonyi száma rendkívül érdekes cikkekkel, képekkel és rajzokkal illusztrálva jelenik meg.

Nagyváradon egy elmaradt román előadás miatt — a magyar színház plakátjait tépték le

Erdélyi színház igazgató az

utolsó pillanatban értesült, hogy elmarad a hétfői előadás, helyette az ő társulata játszott, beengedte előadására a román-estre jegyet váltott közönséget, másnapra mégis letépték színházának plakátjait

plakátjait tépték le

Nagyváradról jelentik: Nagyváradon a sűrűn megismétlődő események az ottani magyarságot már hozzászoktatták ahhoz, hogy a sovinizta természetű fellángolások a színházon keresztül vezetődnek le. A magyar színház szempontjából évek óta sérelmes, hogy derűre-borura adják ki a színházat mindenféle alkalmi román propaganda-társulatnak.

Most ez a tarthatatlan állapot egy minenképpen elítélhető botrányban robbant ki. Hétfő estére egy román társulat hirdetett előadást a magyar színházban, azonban a feloszlás alatt levő román együttes hétfőig nem tudott annyit színészt összeverbuválni, hogy az előadást meg lehessen tartani és ezért az utolsó pillanatban bejelentették Erdélyi Miklós színház igazgatónak, hogyha akar, tarthat előadást. A lapokban már nem lehetett hirdetni, hogy a magyar társulat játszik és ezért Erdélyi nagy plakátokat festetett, (egyébként a heti műsort a színház előtt felállított plakátokon szokták meghirdetni) hogy így adja tudtára a

közönségnek előadását, amelyre a román előadásra váltott jegyekkel is beengedte a közönséget. A román társulat ugyanis elfelejtette visszaváltani a jegyeket, sőt még arról sem értesítették a közönséget, hogy az előadás elmarad.

Igy történhetett, hogy a román közönség egyrésze Erdélyinek tulajdonította a műsorváltást. Az előadás közben folyt le, a román nézőknek is tetszett. Erdélyi viszont 15 ezer lejt veszített a szíveségből megtartott előadás révén. Másnap reggel még egy kellemetlen meglepetésre ébredt:

hétfő éjszaka ismeretlen tettesek letépték a magyar színház összes plakátjait.

A magyar színház ellenes sovinizmus legújabbán tehát így jelentkezik Nagyváradon. Az elvakultság dühe már rossz szemmel néz néhány papíros-plakátot, csak azért, mert azon a magyar színház próbálja fölhívni a közönsége figyelmét a magyar színházra.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Elutasította a magyar kormány

a csehek új kereskedelmi ajánlatát

Egy budapesti delegáció Prágában tárgyal az ügyben

Budapestről jelentik: A csehszlovák kormány megbízásából a budapesti csehszlovák követ — mint ismeretes — még december 6-án jegyzéket nyújtott át a magyar külügyminiszteriumban azzal a javaslattal, hogy a két ország között fennálló kereskedelmi szerződésnek, csehszlovák részről, december 15-re történt felmondása folytán bekövetkező, szerződésen kívüli állapot elhárítására, a két ország közötti árucserére vonatkozó új megállapodás kötéséig, az a legnagyobb kedvezmény alapján szabályoztassék. Ami annyit jelent, hogy Magyarország nagyobb kedvezményt adjon a cseheknek, mint amennyit kap tőlük. A javaslat tüzetes megvizsgálása után a magyar kormány nevében tegnap este a külügyminiszterium vezetésével ideiglenesen megbízott Khuen-Héderváry Sándor gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter a csehszlovák követnek válaszigyzéket adott át, a mely szerint a csehszlovák javaslat magyar részről nem fogadható el.

A magyar kormány energikus lépése eljenzéki körökben is a legnagyobb meglepődést váltotta ki. A képviselőház folyósóján is élesen tárgyalták a válasz ügyét és az az egyöntetű nézet alakult ki, hogy a magyar kormány csak olyan szerződés megkötésére

vállalkozhat, amely figyelembe veszi mindkét szerződő fél egyforma érdekeit. Báró Szterényi József a magyar kereskedelmi delegáció tagja kijelentette, hogy a kormány határozott válasza mindenképpen helyeselhető, mert a legtöbb kedvezmény alapján történő ideiglenes megállapodás elfogadása a régi szerződés felbontásának helyeslését is jelentette volna.

A prágai Kereskedelmi és Iparkamarában egyébként a két ország között fennálló kereskedelem-politikai nehézségek leküzdésére a magyar és a cseh kereskedelmi és iparkamarai kiküldöttek tárgyalásra ültek össze, melyen Magyarországot Székács Antal, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, felsőházi tag és dr. Székely Artúr iparkamarai titkár képviselték. A tárgyalások az egész nap folyamán tartottak és ezek során a fontosabb pontokban sikerült közös nevezőre hozni a különböző nézeteket. A delegátusok a közeljövőben terjesztik kormányaik elő megbeszélésiük eredményét. A tárgyalások abból a szempontból is figyelemreméltók, hogy ez volt az első eset a cseh kereskedelem történetében, amikor magyar delegátusokat láttak vendégül Prágában. A lefolyt megbeszélések békés menetére jellemző, hogy a cseh megbízottak elfogadták a magyarok budapesti meghívását,

Az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének temesvári kongresszusa

A kongresszus programja. A kongresszus előadói a kereskedelmi élet legjelesebbjei lesznek — Domán Sándor felhívása

Az aradi és nagyenyedi kereskedőgyűlés után, az ország egész közvéleménye feszült figyelemmel fordul az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének temesvári kongresszusa elé, amely december 14-én, 9 órai kezdettel a temesvári Lloyd Társulat üléssternében fog lezajlani. A mai gazdasági és politikai atmoszférában különleges jelentősége van ennek a kongresszusnak, amely Erdély és Bánát egységes és szervezett kereskedőtársadalmának impozáns akaratnyilvánítása lesz.

A kongresszus előadói a Kereskedelmi élet legkiválóbb egyéniségei közül vannak összeválogatva. A napirenden elsősorban az árak leszállítása és a kereskedők rezszi-

költségeinek sokat vitatott, mindenki érdeklődése szerepel, amelyet Domán Sándor aradi nagykereskedő fog előadni.

Ezután dr. Klein Vilmos nagykereskedő (Temesvár), a kereskedelem szerepéről az exportforgalomban címmel tart rendkívül érdekesnek ígérkező előadást. Hasonlóképpen a kereskedelem szempontjából életbevágóan fontos a vám- és kereskedelem témája, amelyről Dornhelm Jenő, temesvári nagykereskedő tart exozét. Az előadás felöleli az eddigi politika bírálatát és rámutat a jövőben követendő alapelvekre.

A hitelvédelmi problémákról Stern József nagyváradai kereskedő fog beszélni, konkrét javaslatokat terjeszt elő olyan intéz-

nyek alkotására, amelyeket eddig sajnálatosan nélkülözött Erdély és Bánát kereskedelme. Eppen ilyen mértékben aktuális a kereskedelmi alkalmazottak munkanélküliségének ügye, amelyet Jakobi Gyula, a Verband Deutscher Handelsgrömién Siebenbürgens ügyvezető titkára tárgyal le.

A kartellék szerepéről dr. Fried János, az Erdélyi és Bánáti Kereskedelmi Testületek Szövetségének főtitkára tart előadást. A kongresszusnak egyik legfontosabb szerepe az lesz, hogy a kereskedők ez alkalommal önálló jogi személy formájában, ünnepléses aktus keretében, megalakítsák a szociális- és nyugdíjintézményt, amely keretül fog szolgálni a kereskedők önszegélyző- és nyugdíjintézetének.

A temesvári Kongresszussal kapcsolatban Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke, a következő felhívást intézi Arad kereskedőihez:

Felkérem kereskedőtársaimat, az Aradi Kereskedelmi Testület és a Kiskereskedők Szindikátusa tagjait, hogy a vasárnap délelőtt Temesvárott megtartandó szövetségi Kongresszuson minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Indulás a reggel 8 óra után induló vonattal, olcsó menetérti jegyekkel. A szövetség kongresszusa lesz hivatalos teljes szűt és erőt adni legutóbbi aradi gyűlésünk határozatainak, ezek közt az üzletbér-leszállítás ügyének. Ezért is kívánatos, hogy tagjaink minél többen legyenek jelen. De tartozunk evvel azért is, mert evvel a kongresszussal egyidejűleg, tíz éve telt be annak, hogy szövetség elnökünk, Kun Richard, a temesvári kereskedő egyesület elnöke és akik ebben a tíz évben váll-váll mellett együtt dolgoztunk a temesvári testülettel, ezen az ünneplő napon együtt kell legyünk mindannyian. Domán Sándor, a Kereskedelmi Testület elnöke.

Aláírták a 200 millió frankos kölcsönről szóló szerződést

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt történt meg a Banque d'Acceptation és a román állam között megkötött kölcsönszerződés aláírása. A kölcsönt a francia bank tulajdonképpen nem az államnak adta, hanem azt a Banca Nationala keresztül fogja több nagyobb román pénzintézet rendelkezésére bocsátani. A szerződést a Banca Nationala megbízottai írták alá. Az új kölcsön 200 millió francia frankot tesz ki, kilenc hónapos lejáratu és azt az állam négy és fél százalékos kammat mellett kapta. Azonban ez a különböző illetékekkel és közvetítési díjakkal együtt, felmegy nyolc-kilenc százalékra is. Ugyanilyen százalékkal fognak a mezőgazdákknak a gabona zálogbavétele ellenében kölcsönt a rendelkezésükre bocsátani.

Uj ucca a belváros és Sága között. Aradváros permanens bizottsága ma elhatározta, hogy a belváros és Sága között új uccát nyit meg. A bizottság megbízást adott az építészeti hivatalnak, hogy az uccák megnyitására vonatkozó tervezetet haladéktalanul készítse el, mert a legközelebbi tanácsülésen napirendre akarja tűzni az új uccák ügyét és nyomban ezután hozzá is fognak a terv kiviteléhez.

Arlejtés a városi építkezésekre. Aradváros tudvalevőleg elhatározta, hogy a jövő év folyamán javításokat eszközöl a városi épületeken. A permanens bizottság tegnapi ülésén ismét szóba került a városi reparatúrák ügye és a bizottság elhatározta, hogy a tervezett kőműves, ablaküvegezési és festési munkákra arlejtés útján keres vállalkozókat. Az arlejtés meghirdetésétől számított 30-40 napon belül kerül majd döntésre a sor.

Piaci árusítást nagyban csak az Oboron lehet folytatni. A temesvári kormányzóság mellett működő Comitetul Local néhány nappal ezelőtt átiratban értesítette Aradvárosát, hogy jóváhagyta azt a tanácsi határozatot, amely szerint a jövőben a nagyban való piaci árusítást csak az Oboron lehet folytatni. Dr. Luta polgármester a permanens bizottság tegnapi ülésén ismertette a Comitetul Local határozatát, amelynek alapján a bizottság elhatározta, hogy január elsejével gyakorlati érvényt szerez a tanács döntésének.

Tizenöt napra elzárásra ítélték egy gázoló aradi sofőrt

Egy hónapra eltiltották a hajtástól

Puteri Dusan aradi sofőr 1929. júniusában a Kossuth- és Magyar-uccák keresztezésénél elgázolta Pavletti János aradi zenészt, aki a baleset következtében hat hétig feküdt betegen. Gondatlanságból okozott testi sértés címén indult meg az eljárás a sofőr ellen, akinek ügyét ma tárgyalta a törvényszék.

A tanúk kihallgatása folyamán megállapítást nyert, hogy a sofőr lámpái nem égtek és hogy a megengedettnél nagyobb sebességgel haladt a kocsin és ezért a bíróság bűnösnek mondotta ki Puterit. A sofőrt egy hónapra eltiltották a hajtástól, ezenkívül 15 napi elzárásra és ezer lej pénzbüntetésre ítélte a törvényszék.

„Megtörténhetik, hogy a nyomozó csendőr egy-két pofont ad”

Kisebbségi aradmegeve ügy került ma az aradi törvényszék első szekciójára. Mindössze tizenegy napon belül gyógyuló testi sértés volt a per tárgya. Két csendőr, névszerűen Dumitru Nicolae és Dragici Nastasi megverte Bogos Demeter kisjenői szolgálóját, aki ennek következtében egyik fülére majdnem megsiketült és két hétig nyomta az ágyát. Közben a megvert kibékült a csendőrökkel és a mai tárgyaláson már azt vallotta, hogy csak egy hétig feküdt a sérülések következtében. Csak akkor, amikor a bíró szigorúan rászólt és felolvasta a vizsgálóbíró által tett vallomását, ismerte be, hogy az akkori vallomása volt a helyes.

— De kibékültünk, kérem és nem kívánom a megbüntetését — jelentette be.

A kihallgatások után P a u s e s t i Miklós

ügyvéd elmondotta a védőbeszédet, amelyben közölte, hogy a nyomozás folyamán megtörténhetik, miszerint a csendőr „egy-két pofont” ad és ez nem eshet súlyos beszámítás alá. A bíróság ítéletében bűnösnek találta Dumitru Nicolae, akit ötezer lej pénzbüntetésre ítélte, míg a második bizonyítékok hiányában felmentette. A már civilbe öltözött és megbüntettetett csendőr felebbezést jelentett be.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, december 11.

Bucuresti. 13. Gramofon. 17. Dinicu-zenekar. Könynyű és román zene. 18.30. Dinicu-zenekar. 20. Gramofon. 21. Niculescu-Basse operaénekese dalestje. 21.30. Rádiózene. 22.15. Rádiózene. — Budapest. 10.15. A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye. 1.05. Hangverseny. Közreműködnek: Csillag Erzi (ének) és Tokai András (gordonka). 5. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. (Rádió Szabad Egyetem). 6.45. Hangverseny. Közreműködnek Farkas Márta (hegedű) és Herman Lula (zongora). 7.45. Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson). 8.20. „Svéd élet, svéd művészet”. Ybl Ervin dr. előadása. 8.50. A Mándits szalonzene. Hangverseny. 9.40. Limanovai emlékünnepe. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Royal-szállóból. Belgrad. 12.25. Gramofon. 13.45. Déli zene. 17.30. Délutáni zene. 17. Gramofon. 18.30. Nemzeti dalok. 19. Gramofon. 23.30. Rádiózene. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.30. Déli zene. 17.30. Délutáni zene. 21.10. A cseh vonósnegyes Dvorzsák: D-moll és Schubert: A-moll. vonósnegyesét játssza. 22.10. Népszerű zene. 23.30. Orgona egy moziból. Wien. 12. Komoly és derűs gramofon. 13. Buchbinder-zenekar. 16.20. Kamarazene gramofonon. 20.30. Hru Kamilló ünnepi hangversenye. 22. Az akasztófaemberke. Schiltl Runar rádiójátéka. 23.30. A Macho-zenekar játéka. Közvetítés. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Milano. 21.30. Verdi „Rigoletto” című operája. — Stuttgart. 20.30. Humperdinck: Királyi gyermek című háromfelvonásos meseoperája.

PÉNTEK, december 12.

Bucuresti. 13. Gramofon. 17. Motzoi-zenekar. Könynyű és román zene. 18.30. Motzoi-zenekar. 20.30. Gramofon. 21. A Kalinderu templom énekkara. (Archangelok, Popescu, Braniste, Bortneansky). 21.45. A Kalinderu templom énekkara előadása. — Budapest. A m.

kir. József nádor 2. honvédszállóvezető zenekarának hangversenye. 1.05. Szalonzene. Hangverseny. 5. Szanyi Aladar meséi. 6. Tót-magyar nyelvoktatás. (Ernyey József dr). 6.25. Radosné Bock Hilda bécsi dalokat énekel schrammelzene-kísérettel. 7.15. „Barabás Béla”. Felolvassa Gyula diák. 7.45. Gyorsító-tanuló lyám (Szlabey Géza). 9. Régi magyar táncok. Előadja a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar. Karnagy Berg Ottó. 10.15. Zongora-gordonka szonáták. Előadják Ferencsik János, a m. kir. Operaház karnagya és Csuka Béla, a m. kir. Operaház magángordonkása. 12. Gramofonhangverseny. — Belgrad. 12.25. Gramofon. 13.45. Déli zene. 18.30. Nemzeti dalok. 21. Háziégyes. 21.30. Petrovics operaénekese dalestje. 22. Nemes-csek hegedűművész játéka. 22.40. Petrovics Ivanka zongorajátéka. 23.50. Baialajka. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.15. Pozsony. 13.30. Brünn. 20.20. Richter Kriszta wieni hegedűművész játéka. 20.50—23. Rosland: Cyrano de Bergerac című színműve. — Wien. 12. Szórakoztató gramofon. 14.10. Északi szerzők gramofonon. 16.25. Csóka-zenekar. 18.30. Schumann szimfóniái, felolvasás gramofonon. 21. A wieni férfialeget hangversenye. 22. Dénmet zeneszerzők kamara. művei. 23.10. Tánegramofon.

A szerkesztést ideiglenesen

SALGÓ HENRIK

felel.

NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik megboldogult

Gizike

leányom temetésén résztvettek, sírjára koszorút és virágot helyeztek, valamint részvétüket fejezték ki, fogadják halás köszönetünket saját, valamint családunk nevében

a gyászoló

Müller-család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK ÉRTÉK SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5. Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10. Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szófele hétköznap 40. vasárnap 50. Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak alábuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választékosan ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEK DELUTAN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

MEGBIZHATÓ jólőző mindenes, január 1-re kerestetik. Szeged, 16pestival szemben.

LAKÁS.

KÉTSZOBÁS, fürdőszobás lakás butorral vagy butor nélkül a gör. kati. épületben, kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójánál. 4827

KÉT szoba, konyha 1. sz. emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójánál.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2. szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

LOARVERÉS. Az aradi cercul de recrutare pénteken, 12-én délután 9 órakor a lóvásártéren elárverez egy kocsit elé való lovat. 4829

NYOLC, esetleg 15 HP. nyersolaj, vagy petrolum-motort veszek. Ajánlatokat részletes leírással az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 4888

NEGY MANGOLICA sertés eladó. Cím: Str. Oipuz 36. 4832

NAGY KARACSONYI VASARI!

Bő választék: majolika dísz tárgyak, zenélő cigaretták tartó, ezüst tárgyak, ezüst evőeszközök, vitrin-tárgyak, gyönyörű vázák, vitrinek kázmunkák, festmények, férfi és női bundák, tükrök, keleti és helyesen készített perzsaszőnyegek, antik órák, antik könyvszekrények, művirágok, álló villanylámpák, szalonnák, ebéd- és zongorák, hegedűk, velencei tükrök, függönyök, fotelokban. SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Mindennemű ruhákat

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Bratianu 5. (v. Wellzer J.-ucca)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

Dura-elemek a legjobbak. Engros és detail Varga és Rosenfeldnél a Központi szálló mellet.

Ujjonnan berendezett helyiségben ruhafestést, vegytisztítást legkevesebb kivételben végzek. **HOSZPODÁR,** Arad, Str. Trolescu (volt Teleki-ucca) 13.

ÜZLETEK.

ÜGYFELEM nevében folyósítok legrovidebb idő alatt 1 millió lejűl amortizációs kölcsönöket 7.6% mellett. Bővebbet Dr. Boca ügyvédiroda. 4615

FŐTÉREN a legforgalmasabb hegyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójánál.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vendékörrrel rendelkező kelmestető és tisztítóüzlet volt, azonnaira kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójánál.

KÜLÖNFÉLÉK.

LEGOLOSABB KARACSONYI vásár a Comissioan (József főherceg-ut 21.) Matt hálszoba márvánnyal 4200. Három párnás lószőr madrasz 2200. Prima Singer-gépek olcsón. Előszoba-fal 580. Alló fogas (Thonet) 600. Polituros 2 ajtós szekrény 950. Thonet-szék 140. Aitwien-estűt, ezüst tálcák 5 1/2 lej grammja. Ebédülő-kredenz 2200. Iratszékény 1200. Irasztalok, mahagoni. Amerikai íróasztal 1700. Mokat-garnitúra (uriszoba) 8000. Bőrgarnitúra. Vitrin. 1600. Konyhaberendezés 2400. Fehér gyermekháló, leányiszoba 2300. Otománok primák 1200—1600. Comissio, József főherceg-ut 21.

HIRDESSEN

a 45 éve fennálló

Aradi Közlöny

!! karácsonyi számában !!